

[MEMÒRIA IGUALTAT]

2018

Direcció Insular d'Igualtat

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	4
2. INTRODUCCIÓ	5
3. OBJECTIUS GENERALS DEL DEPARTAMENT DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA I PRESIDÈNCIA EN MATERIA D'IGUALTAT (2016-2019)	6
3.1. OBJECTIUS ESPECÍFICS PER A L'ANY 2018	6
4. RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS DE LA DIRECCIÓ INSULAR D'IGUALTAT	7
5. APLICACIÓ DE LA TRANSVERSALITAT DE GÈNERE ALS DEPARTAMENTS DEL CONSELL DE MALLORCA	9
5.1. ASSISTÈNCIES TÈCNiques	9
5.2. INCLUSIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN EL PLA DE FORMACIÓ PER AL PERSONAL AL CONSELL DE MALLORCA.....	9
6. IMPULS DE LES POLÍTIQUES DE GÈNERE	11
6.1. ESTRATÈGIA LOCAL PER LA IGUALTAT	11
6.1.1. ESPAIS DE DONES	13
6.2. ESPAI DE DONES DE SÓLLER.....	14
6.3. ESPAI DE DONES D'INCA	15
6.4. ESPAI DE DONES DE MANACOR.....	18
6.5. ESPAI DE DONES DE SA POBLA	23
6.6. ESPAI DE DONES DE FELANITX.....	27
6.7. SUBVENCIONS 2017	30
7. LLUITA CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE	33
7.1. AJUDA ECONÒMICA DE PAGAMENT ÚNIC.....	34
7.1.1. ARTICLE 27 DE LA LLEI ORGÀNICA 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE, DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE	34
7.2. ATEMPTRO. SERVEI TELEFÒNIC D'ATENCIÓ I PROTECCIÓ A LES VÍCTIMES DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE	39
7.3. PARTICIPACIÓ A LES TAULES LOCALS CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES	41
7.4. «NO I PUNT!» MALLORCA LLIURE D'AGRESSIONS SEXISTES.....	42
7.5. RESUM DE LES ACTUACIONS FETES PER OBJECTIUS	42
7.6. ÍMATGES DE LA CAMPANYA «NO I PUNT!».....	46
7.7. SANT ANTONI FEMINISTA.....	50
7.8. CONCURS DE GLOSES NO SEXISTES	50
7.9. PUBLICACIÓ DE LLIBRET DE GLOSES	50
7.10. EXHIBIR LA BANDEROLA «NO I PUNT!» PER UNES FESTES LLIURES D'AGRESSIONS SEXISTES.....	50
7.11. SANT VALENTÍ.....	51
7.12. VIOLÈNCIA SIMBÒLICA: «ÉS AIXÒ VIOLÈNCIA DE GÈNERE?»	54
7.13. RECOLLIDA DE QUEIXES: PUBLICITAT SEXISTA.....	55
8. SENSIBILITZACIÓ	56
8.1. DIES INTERNACIONALS.....	56

8.1. DIA INTERNACIONAL DE LES DONES. 8 DE MARÇ	56
8.2. 25 DE NOVEMBRE	60
9. «GENÈRICA, ESCOLA PER LA IGUALTAT»	62
9.1. OBJECTIUS GENERALS QUE HEM TREBALLAT EL 2018	62
9.2. OBJECTIUS ESPECÍFICS PRIORITARIS TREBALLATS AL 2018	63
9.3. CLIENTELA	ERROR! NO S'HA DEFINIT EL MARCADOR.
9.4. CONTEXT DE LA NOSTRA INTERVENCIÓ	64
9.5. RESUM ESTADÍSTIC	64
10. APODERAMENT DE LE DONES I GRUPS DE DONES	69
10.1. TROBADA DE DONES DEL PLA DE MALLORCA	69
11. «MALLORCA TÉ NOM DE DONA»	70
11.1. DOROTHEA BATE	70
11.2. SABATERES	72
11.3. GABELLINES	74
11.4. CLARA HAMMERL	75
11.5. MARGALIDA JOFRE	76
11.6. VISITES GUIADES AL JARDÍ DE LES DONES D'ARTÀ	77
11.7. SUPORT A LES ASSOCIACIONS	78
12. REUNIONS DE COORDINACIÓ I COL·LABORACIÓ DE LA DIRECCIÓ INSULAR D'IGUALTAT	78
13. REUNIONS PER AL TRASPÀS DE COMPETÈNCIES DEL GOVERN BALEAR I LA DIRECCIÓ INSULAR D'IGUALTAT	80
14. PRESÈNCIA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ	81

1. PRESENTACIÓ

Mir aquests quatre anys enrere i pens que podem estar molts satisfets en matèria d'igualtat. Els fets demostren que hem estat un govern que ha sabut escoltar la ciutadania i també els moviments socials i feministes. Hem estat a l'altura de les circumstàncies i malgrat que encara queda molta feina per fer, crec que hem complit les expectatives. La lluita contra els mites de l'amor romàntic, poc entesa el primer any de govern pels mitjans de comunicació i també per la societat, és ara, tres anys després, una veritat absoluta de la qual molta gent està sensibilitzada i és conscient dels perills.

Governar per a la gent i amb la gent fa que una administració no camini per una via allunyada de la realitat i fomenta que tot el potencial d'una institució pugui dirigir-se a fer efectius els canvis positius, com és la lluita contra la violència masclista. A més, el 2018 ha estat un període de negociacions per assolir finalment totes les competències en matèria d'igualtat, fins ara gestionades per l'IBDona, i les competències en LGTBI. Una passa que ens permetrà actuar d'una forma més propera, com a ajuntament dels ajuntaments de Mallorca.

També hem pogut veure la consolidació de campanyes de sensibilització com «No i punt!», «Mallorca té nom de dona» i «Per Sant Valentí, regala igualtat». En part, gràcies a l'enfortiment dels cinc espais de dones (Inca, Manacor, Sóller, Felanitx i sa Pobla), a través de l'Estratègia local per una Mallorca lliure de violències masclistes. Aquests espais i les seves agents d'igualtat han permès estendre, ampliar i coordinar aquestes campanyes arreu del territori i contribuir, així, al canvi social, cap a una societat més igualitària, respectuosa i sense agressions sexistes.

Jesús Jurado Seguí

Vicepresident segon i conseller executiu de Participació Ciutadana i Presidència

2. INTRODUCCIÓ

El 2018 des de la Direcció Insular d'Igualtat hem continuat desenvolupant els nostres objectius i impulsant activitats noves per a reforçar-los.

L'Estratègia local per una Mallorca en igualtat ha començat a caminar amb les reunions trimestrals dels set comitès comarcals. Una de les eines amb major valoració ha estat el *Butlletí*: han estat dotze números, on els municipis i l'equip d'Igualtat del Consell hem assenyalat les activitats més importants i ha servit com a instrument d'intercanvi de bones pràctiques.

Ja disposam del cinquè Espai de Dones, a Sóller, a més dels d'Inca, de Manacor, sa Pobla i Felanitx. Des de la primera reunió amb el batle, el 18 de gener, fins a la inauguració, la col·laboració entre les dues institucions ha estat fluida i enriquidora i ja hem contractat la cinquena agent d'igualtat per a Sóller i la seva comarca.

A més de sumar municipis a les campanyes de dates commemoratives, 8 de març i 25 de novembre, la campanya del 14 de febrer (quan es recorda l'enorme quantitat de dones assassinades i maltractades per homes, que suposadament les estimen i desitgen) ja ha estat assumida plenament per la ciutadania, amb el lema «Estimar no és controlar». L'hem feta en col·laboració amb la PIME.

També la campanya «No i punt» s'ha consolidat plenament entre la ciutadania a gairebé tots els municipis mallorquins. S'ha estès a zones costaneres dels municipis d'Andratx, ses Salines i Calvià, amb Alcúdia al capdavant. A més del «No i punt», també s'ha consolidat la campanya per un Sant Antoni feminista. Més passes per aconseguir que tot Mallorca sigui un espai on la violència masclista no tengui cabuda. A més, hem iniciat la campanya contra la violència simbòlica «És això violència de gènere?». Ha estat un plaer immens veure com els ajuntaments han assumit la campanya «Mallorca té nom de dona» i han posat noms a carrers, especialment l'Ajuntament de Palma, que ha fet seva aquesta campanya.

El 2018 ha estat un any ple d'esdeveniments feministes i la nostra Direcció n'ha format part, i bona part de la població mallorquina els ha assumit, malgrat que encara queda molta feina per fer. Endavant!

Nina Parrón Mate

Directora insular d'Igualtat

3. OBJECTIUS GENERALS DEL DEPARTAMENT DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA I PRESIDÈNCIA EN MATÈRIA D'IGUALTAT (2016-2019)

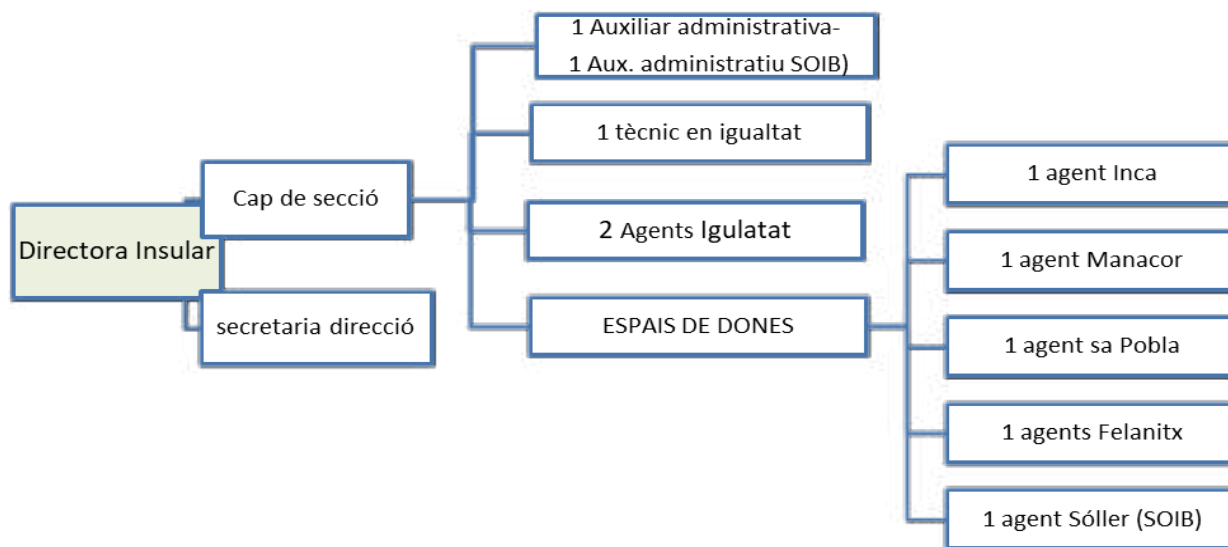
- Impulsar les polítiques d'igualtat al Consell.
- Fomentar la conciliació de la vida laboral i familiar.
- Donar suport als ajuntaments en matèria d'igualtat.
- Promoure polítiques de lluita i sensibilització contra la violència de gènere.
- Fomentar l'associacionisme en matèria d'igualtat.

3.1. OBJECTIUS ESPECÍFICS PER A L'ANY 2018

- Commemorar els dies internacionals: 8 de març i 25 de novembre.
- Mantenir i impulsar la xarxa d'espais de dones a Mallorca i crear-ne de nous.
- Impulsar l'Estratègia local per la igualtat a tots els municipis de Mallorca.
- Mantenir i ampliar l'oferta de l'escola de «Genèrica».
- Donar visibilitat a les aportacions de les dones de Mallorca.
- Sensibilitzar i formar la ciutadania per prevenir la violència de gènere.
- Gestionar l'ajuda econòmica per a dones víctimes de violència de gènere prevista en la Llei orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- Impulsar el Pacte ciutadà per una Mallorca lliure de violències masclistes.
- Gestionar, conjuntament amb la Creu Roja, el servei TAM-VG (teleassistència mòbil a les víctimes) als municipis de menys de 20.000 habitants.
- Implementar la campanya «No i punt! Mallorca lliure d'agressions sexistes».
- Atorgar subvencions en igualtat de gènere a ajuntaments i associacions.
- Fomentar la participació de les dones a través de les associacions feministes.
- Impulsar la transversalització de les polítiques d'igualtat a la resta de departaments del Consell de Mallorca.
- Col·laborar i coordinar les polítiques d'igualtat amb l'Ajuntament de Palma i amb el Govern de les Illes Balears.

4. RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS DE LA DIRECCIÓ INSULAR D'IGUALTAT

Durant el 2018 s'ha incrementat el personal de la DI d'Igualtat amb la participació en el programa de Joves qualificats SOIB 2018: una agent d'igualtat per a l'equip tècnic i una agent d'igualtat per a la part forana, a Sóller.

L'any 2018 el pressupost del programa de la Direcció Insular d'Igualtat ha estat de 812.568,72 €.

Pressupost del subprograma per capítols i variació anual			
	2016	2017	2018
Cap. 1	116.001,47€	410.654,94€	396.068,72
Cap. 2	214.900,00€	155.400,00€	219.500,00
Cap. 3			
Cap. 4	120.00,00€	245.00,00€	197.000,00
Cap. 5			
Cap. 6			
Cap. 7			
Cap. 8			
Cap. 9			
Total	450.901,47 €	811.054,94 €	812.568,72 €

La DI d'Igualtat també ha disposat d'una persona durant sis mesos (d'octubre de 2017 a l'abril de 2018) a través del programa «Visibles» del SOIB, amb l'objectiu d'ordenar i d'arxivar la documentació emmagatzemada a diverses dependències del Consell de Mallorca per arxivar-la definitivament al registre del Krekovic.

Durant el 2018 hem col·laborat amb les pràctiques de l'alumnat de diferents centres:

- Cicle formatiu de grau superior d'integració social: un alumne que ha fet les pràctiques a l'Espai de Dones de Manacor.

- Alumnat en pràctiques de la UIB: a través de la col·laboració amb el Màster Oficial en Polítiques d'Igualtat i Prevenció de la Violència de Gènere de la UIB, ha col·laborat amb nosaltres una alumna en pràctiques, des del 16 de febrer fins al 30 de març del 2018, amb un total de setanta-cinc hores i amb una valoració molt positiva.

Equip de treball de la Direcció Insular

5. APLICACIÓ DE LA TRANSVERSALITAT DE GÈNERE ALS DEPARTAMENTS DEL CONSELL DE MALLORCA

5.1. ASSISTÈNCIA TÈCNICA

Durant el 2018 diversos departaments del Consell de Mallorca han sol·licitat a la Direcció Insular d'Igualtat informació per aplicar la transversalitat de gènere:

- Intervenció General del Consell de Mallorca: per a l'adjudicació i per al seguiment de diferents contractes, s'han fet vuit informes sobre les empreses presentades i adjudicades en relació amb la igualtat a les empreses.
- Departament de Medi Ambient: per al projecte Sa tanca i les sol·licituds de programes al SOIB.
- Departament de Selecció i Proveïment: consulta sobre les mesures d'igualtat a incorporar en l'esborrany de les bases d'oferta d'ocupació pública del Consell de Mallorca.
- Departament de Selecció i Proveïment: assessorament sobre els temaris de les proves de selecció per al personal del Consell de Mallorca de personal administratiu.
- Departament de Territori i Infraestructures: informe relatiu a la inclusió de la perspectiva de gènere en el Reglament de desenvolupament, en matèria d'activitats no permanents menors de recorregut a l'àmbit de l'illa de Mallorca.
- IMAS, Departament de Renda Mínima: assessorament en la inclusió de la perspectiva de gènere en els contractes de formació dels programes de renda mínima.

5.2. INCLUSIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN EL PLA DE FORMACIÓ PEL PERSONAL AL CONSELL DE MALLORCA

La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes del Govern Balear, en el títol III, art. 25 explica que:

«1. Les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures necessàries per assegurar al seu personal una formació bàsica, progressiva i permanent en matèria d'igualtat de dones i homes, i han d'incorporar la perspectiva de gènere als continguts i a la formació amb la finalitat de fer efectives les disposicions d'aquesta llei i garantir un coneixement pràctic suficient que permeti la integració efectiva de la perspectiva de gènere en l'actuació administrativa, amb una menció especial dels cursos sobre l'ús no sexista del llenguatge administratiu.

»2. Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir la capacitació específica o experiència del personal tècnic que ocupi llocs que tinguin, entre d'altres, les funcions d'impulsar i dissenyar programes d'igualtat d'oportunitats i de donar assessorament tècnic en matèria d'igualtat entre dones i homes, i han d'establir requisits específics de coneixement en aquesta matèria per accedir-hi.

»3. Per complir el que disposen els apartats anteriors, mitjançant els plans de formació pertinents s'han d'establir programes específics d'actualització i reciclatge del personal adscrit als organismes responsables en matèria d'igualtat, que es faran preferentment en horari laboral i que, en aquest cas, seran obligatoris.»

Des de l'any 2009, el Consell de Mallorca, a través dels diferents plans de formació anuals, incorpora la formació en igualtat per al personal. Enguany, a més, hem col·laborat amb el Departament de Cooperació Local per oferir cursos sobre igualtat als municipis de Mallorca.

El 2018 s'han fet set cursos i una jornada:

Cursos fets al Consell de Mallorca
Llenguatge administratiu no sexista a Campos. 21/09/18
Llenguatge administratiu no sexista a Sant Llorenç des Cardassar. 28/09/18
Llenguatge administratiu no sexista a Inca. 08/10/18
Llenguatge administratiu no sexista a Palma. 22/10/18
Jornada de llenguatge administratiu no sexista a la Misericòrdia. Palma. 12/06/18
Pla d'igualtat en l'àmbit local. Palma. 10 hores. 01/10/18
Cursos realitzats a l'IMAS
Conceptes bàsics d'igualtat de gènere I. Nivell bàsic. 05/06/18
Polítiques d'igualtat de gènere. II

6. IMPULS A LES POLÍTIQUES DE GÈNERE

6.1. ESTRATÈGIA LOCAL PER LA IGUALTAT

La Direcció Insular d'Igualtat, amb la finalitat de donar suport als municipis mallorquins per impulsar polítiques locals d'igualtat de manera transversal, ha establert l'Estratègia local per una Mallorca en igualtat, que és l'espai per generar un compromís compartit per integrar la perspectiva de gènere en l'àmbit local.

L'Estratègia local per una Mallorca en igualtat es va presentar el 5 d'octubre del 2017 en presència del conseller de Presidència i del president del Consell de Mallorca i les batlies i regidories dels municipis adherits. El mateix mes es va fer la primera reunió anual per constituir els comitès comarcals per la igualtat.

L'Estratègia local s'articula mitjançant els **comitès comarcals**, configurats com un espai d'intercanvi d'informació, de bones pràctiques i de recursos. Hi ha set comitès, cada un dels quals està format per una representant tècnica i una política de cada un dels municipis que l'integren, més l'agent d'igualtat de l'espai de dones comarcal.

Al llarg del 2018, tots els comitès es varen reunir amb una freqüència aproximada trimestral per treballar diferents accions i intercanviar informació i bones pràctiques. Una de les eines de comunicació que millor ha funcionat ha estat el ***Butlletí mensual d'igualtat***.

Estratègia local per la igualtat

Butlletí 1 comitès d'igualtat

Aquest és el primer número del butlletí de l'Estratègia local per la igualtat. Aquesta publicació mensual mostrarà els projectes, treballs, bones pràctiques i notícies interessants que ocorren en el nostre territori.

A més, s'informarà de les diferents accions que es duen a terme als comitès comarcals i serà un mitjà d'intercanvi d'experiències, amb la intenció d'oferir un contingut interessant i crear així un vincle més estret entre totes les persones que hi participen i fan possible aquesta publicació.

Sant Antoni Feminista

Per primera vegada, durant les festes de Sant Antoni, municipis com Manacor, Capdepera, Felanitx, Lluçmajor, Ses Salines, Sineu, Maria de la Salut, Pollença, Alcúdia, Sa Pobla, Muro, Deià, Fornalutx, Banyalbufar, Estellencs i Llubí lluiran banderoles feministes. Aquesta iniciativa s'enmarca dins el projecte «No i punt: Mallorca lliure d'agressions».

Nova imatge de les dimònies

L'Associació Antipatriarcal de Manacor presenta la nova imatge de les dimònies.

<http://www.manacomotidas.com/noticia.php?id=21634>

Agenda d'activitats mensual

16 de gener: Lliurament de premis del II Concurs de gloses per la igualtat, a les 19'30h. A les 21'40h, lectura pública de les gloses guanyadores. Aleró.

17 de gener: Sant Antoni feminista.

2 de febrer: Presentació de les Gloses guanyadores al I Concurs de Gloses per la Igualtat 2017. L'acte es farà al Teatre d'Aleró a les 19.00 hores.

3 de febrer: Presentació del Còmic de Margalida Jofra: la dona que va rompre barreres. Associació de persones sordes

Properes jornades a abril

Sexisme i festes tradicionals

Estem organitzant unes Jornades com a part de la formació a Ajuntaments i professionals de la campanya *NO I PUNT: de Festa, Mallorca lliure d'agressions sexistes*.

Amb aquestes Jornades, volem fer incidència en les tradicions que propicien el sexisme i com transformar aquesta situació.

Mallorca té nom de dona

Mallorca
té nom
de dona

En el transcurs de la Història, moltes han estat les dones que a Mallorca han deixat la seva petjada. Tanmateix, l'androcentrisme de la nostra societat ha anat emmascarant aquesta valuosa contribució. Redescobrir aquestes dones esdevé una tasca imprescindible per al Consell de Mallorca per assolir una igualtat efectiva, i aquest és l'objectiu de la campanya "Mallorca té nom de dona".

Ai 2017 s'ha commemorat la figura de Clara Hammer i de Margalida Jofra, entre els actes hem realitzat jornades, conferències, una exposició, un documental i la publicació de dos còmics. A l'Espai de dones de la vostra comarca podeu sol·licitar els còmics.

Vos animem a fer activitats diverses per tal de visibilitzar les dones que han estat rellevants per al vostre municipi.

Municipis que s'han adherit a l'Estratègia local per la igualtat fins al 2018 (han passat pel Ple el compromís polític de participació): **45**

Municipi adherits al 2017					Municipis adherits al 2018		
1	Alaró	14	Deià	27	Porreres	40	Andratx
2	Alcúdia	15	Esporles	28	Puigpunyent	41	Lloret
3	Algaida	16	Felanitx	29	Sa Pobla	42	Llubí
4	Artà	17	Fornalutx	30	Sant Joan	43	Maria de la Salut
5	Banyalbufar	18	Inca	31	Santa Eugènia	44	Sant Llorenç des Cardassar
6	Binissalem	19	Lloseta	32	Santa Maria	45	Son Servera
7	Búger	20	Llucmajor	33	Santanyí		
8	Bunyola	21	Manacor	34	Selva		
9	Calvià	22	Mancor de la Vall	35	Ses Salines		
10	Campanet	23	Marratxí	36	Sineu		
11	Campos	24	Montuïri	37	Sóller		
12	Capdepera	25	Muro	38	Valldemossa		
13	Consell	26	Pollença	39	Vilafranca		

Municipis amb els quals s'ha treballat i comitè al qual pertany:

Migjorn - Sud	Pla de Mallorca	Raiguer	Llevant	Ponent	Nord	Tramuntana
Campos	Algaida	Alaró	Artà	Banyalbufar	Alcúdia	Bunyola
Felanitx	Ariany	Binissalem	Capdepera	Calvià	Muro	Deià
Llucmajor	Llubí	Búger	Manacor	Esporles	Pollença	Fornalutx
Santanyí	Montuïri	Campanet	Sant Llorenç	Estellencs	Sa Pobla	Sóller
Ses Salines	Petra	Consell	Son Servera	Puigpunyent	Santa Margalida	Valldemossa
	Porreres	Inca				
	Sant Joan	Lloseta				
	Santa Eugènia	Mancor de la Vall				
	Sencelles	Vall				
	Sineu	Marratxí				
	Vilafranca de Bonany	Santa Maria Selva				

ESPAIS DE DONES

La Direcció Insular d'Igualtat del Departament de Participació Ciutadana i Presidència té com a fonaments integrar el dret d'igualtat, des d'una dimensió transversal, en l'exercici de les competències del Consell de Mallorca, en compliment de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes; la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic i la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Per aquest motiu, la Direcció Insular d'Igualtat ha impulsat els espais de dones a la Part Forana, mitjançant un conveni de col·laboració entre el Consell i els ajuntaments d'Inca, Manacor i l'IBDona; i entre el Consell i els ajuntaments de Felanitx i sa Pobla, amb l'objectiu d'oferir informació, orientació, recursos i assessorament, principalment a les dones i a la societat en general, en temes de serveis socials, psicològics, jurídics i específics, en violència de gènere i igualtat, foment i suport a l'associacionisme femení. S'ofereix de manera gratuïta i s'adreça tant a dones com a famílies i a professionals de sectors, d'institucions i d'associacions diferents. A més, enguany s'ha inaugurat un espai de dones nou a Sóller amb un conveni entre el Consell i l'Ajuntament de Sóller, de manera que s'ha ampliat la xarxa al territori de Mallorca.

Objectius desenvolupats

- Inaugurar l'Espai de Dones de Sóller i donar continuïtat als de Manacor, Inca, Felanitx i sa Pobla.
- Donar a conèixer el nou Espai de Dones al personal de l'Ajuntament de Sóller i a les associacions i a les entitats del municipi i als ajuntaments de les zones dels voltants.
- Identificar les necessitats formatives en matèria d'igualtat de gènere, tant del personal dels ajuntaments com de les entitats, i els recursos municipals.
- Donar suport en el procés d'incorporar, de manera transversal, la perspectiva de gènere als ajuntaments.
- Difondre l'oferta formativa i de l'escola de «Genèrica» a tots els ajuntaments.
- Informar en matèria d'igualtat de gènere el públic en general.
- Difondre el Pacte ciutadà per una Mallorca lliure de violències masclistes i ajudar els municipis a adherir-s'hi i a desenvolupar-ne accions.
- Dur a terme les campanyes de la Direcció Insular.
- Donar suport a les necessitats del teixit associatiu feminista dels municipis.

Les intervencions fetes des dels espais de dones de les diferents comarques segueixen un fil conductor, les línies de l'Estratègia local per la igualtat, que són:

1. Transversalitat de les polítiques de gènere
2. Sensibilització de la població general
3. Abordatge de la violència masclista
4. Apoderament de les dones

6.2. ESPAI DE DONES DE SÓLLER

Sóller va inaugurar el cinquè espai de dones. Es va ampliar així la xarxa d'espais per a usuàries per dinamitzar l'associacionisme femení a la Part Forana i potenciar les polítiques municipals d'igualtat de manera transversal.

L'Espai de Dones de Sóller és un centre d'igualtat i assessorament que, a través de l'Estratègia local per la igualtat, cobrirà al llarg del 2019 la comarca de Tramuntana

(concretament els municipis d'Andratx, Estellencs, Puigpunyent, Esporles, Banyalbufar, Valldemossa, Bunyola, Sóller, Fornalutx i Escorca).

Al carrer de l'Hospici, 2, s'ha habilitat un lloc on les dones poden reunir-se, participar en els tallers i crear xarxa. A més, una agent d'igualtat aportada pel Consell de Mallorca ha començat a dinamitzar i sensibilitzar la societat civil i l'associacionisme femení, i a acompanyar l'Ajuntament de Sóller i els municipis del voltant a fer transversals les polítiques municipals d'igualtat, tal com demana la nova Llei d'igualtat.

A l'acte inaugural hi varen assistir el vicepresident segon i conseller de Participació Ciutadana i Presidència del Consell de Mallorca, Jesús Jurado; la directora insular d'Igualtat del Consell de Mallorca, Nina Parrón; el batle de Sóller, Jaume Servera; el regidor Vicenç Pérez i la regidora Catalina Esteva.

Per començar l'acte, es va dur a terme un diàleg de glosadores, a càrrec de Maribel Servera, Cati Eva Canyelles i Alcía Olivares. Les seves paraules varen fer referència a la violència de gènere, a la importància de la unió de les dones i a la celebració del fet de tenir un espai comú on reunir-se.

Foto inauguració de l'Espai de Dones de Sóller

6.3. ESPAI DE DONES D'INCA

Els municipis d'intervenció de l'agent d'igualtat d'Inca són els que formen el Comitè Comarcal des Raiguer. A continuació, es relacionen els municipis amb els quals es treballa:

Comitè Comarcal des Raiguer

Alaró, Binissalem, Búger, Campanet, Consell, Inca, Lloseta, Mancor de la Vall, Marratxí, Santa Maria i Selva
--

A mitjan 2018, per motius laborals, a l'Espai de Dones d'Inca no hi va haver agent d'igualtat i es va treballar des de la Direcció Insular de Palma en els programes i campanyes; però no es va poder fer un seguiment ni assessorament personalitzat com el que fa l'agent d'igualtat des de l'espai d'Inca, durant aquest període.

1. TRANSVERSALITAT DE LES POLÍTIQUES DE GÈNERE

- Suport a la implementació de plans d'igualtat: a Santa Maria, Marratxí i Inca.
- Assistència tècnica per implantar la perspectiva de gènere en la gestió municipal: Selva, Campanet, Búger, Binissalem, Marratxí i Inca.
- Informació, formació i sensibilització en matèria d'igualtat de gènere. S'ha contactat i treballat amb les entitats següents: Espai Jove de Pòrtol, Fundació Es Garrover, Dones en Dansa d'Alaró, CFGS Promoció de la igualtat de gènere de CIFP Son Llebre, IES Berenguer d'Anoia, associació Un Mundo sin Guerras ni Violencias, associació Gayslespol, Espai Trans.
- Línia de subvencions a ajuntaments: s'ha donat informació als municipis de Selva, Marratxí, Inca i Campanet.

2. SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ GENERAL

S'han implementat les campanyes de sensibilització impulsades des de la Direcció Insular, descrites en els apartats corresponents d'aquesta memòria.

Dades d'atenció a l'Espai de Dones:

- Al llarg de l'any 2018 s'han atès les demandes de 197 dones.
- S'ha seguit treballant amb el grup de WhatsApp de les dones que han participat en alguna activitat o que han demanat informació, per a la difusió de les activitats i informacions puntuals. El grup, a 31 desembre de 2017, comptava amb 105 dones.

Activitats periòdiques a l'Espai de Dones

- Dansa circular amb meditació, a càrrec de Lurdes Coiro (cinesiòloga).
- Taller d'hipopressius: un grup de dos dies a la setmana el matí i un grup l'horabaixa, a càrrec de Maria Antònia, monitora d'activitats esportives.
- Ioga: un grup de matí.

Activitats puntuals a l'Espai de Dones

- Aprenem a fer flors de paper, a càrrec d'Emy Martin. Activitat amb motiu del 8 de març.
- Celebrem Sant Valentí, per unes relacions sanes i equilibrades, impartit per l'agent d'igualtat del Consell de Mallorca.
- Taller Autoestima, a càrrec de Liliana Sánchez, terapeuta neurolingüística.
- Taller Expressem emocions amb el nostre cos, a càrrec de Mónica Pla, monitora d'expressió corporal.
- Risoteràpia, a càrrec de Liliana Sánchez, terapeuta neurolingüística.
- Bio dansa, augmenta el teu benestar de cos-ment-emoció, a càrrec de Liliana Sánchez, terapeuta neurolingüística.
- Taller Els miralls, les arrels de les nostres emocions, a càrrec de Liliana Sánchez, terapeuta neurolingüística.

- Meditació i respiració, coneixem el nostre cos i ment, a càrrec de Martina Florit.
- Visita guiada al jardí de les Dones, a Artà.

Tallers d'igualtat

- 2017 Taller d'igualtat, dins el programa «Visibles» del SOIB a Inca, conjuntament amb la Fundació Es Garrover d'Inca, 2018.

Altres activitats

- Reunions amb tots els municipis des Raiguer per informar de l'Estratègia local per la igualtat i de l'Espai de Dones d'Inca, 2018.
- Organització de la xerrada «Història de les dones, irrupció del moviment feminista a Mallorca», Campanet.
- Col·laboració en l'organització de l'acte dels premis a les gloses igualitàries a Alaró.

3. ABORDATGE DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

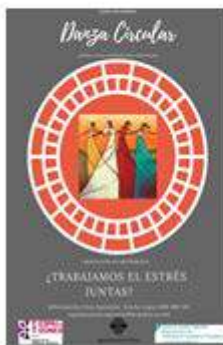
Des dels espais, s'han treballat les accions definides en l'apartat 7 de la memòria.

- Assessorament per fer un protocol de dol, a Mancor de la Vall.
- Tramitació de les ajudes de l'art. 27, per a víctimes de violència de gènere: Inca (2).

4. APODERAMENT DE LES DONES

- Informació a un grup de dones d'Inca per constituir una associació professional.

Algunes imatges de les activitats:

6.4. ESPAI DE DONES DE MANACOR

Els municipis d'intervenció de l'agent d'igualtat de Manacor estan agrupats per comitès (els municipis que formen el Comitè des Pla es distribueixen entre l'agent d'igualtat de Manacor i la de Felanitx). A continuació, es relacionen els municipis amb els quals es treballa:

Comitè de Llevant

Artà, Capdepera, Manacor, Sant Llorenç i Son Servera

Comitè des Pla de Mallorca

Ariany, Petra, Sant Joan, Vilafranca de Bonany, Porreres, Algaida i Montuïri

1. TRANSVERSALITAT DE POLÍTIQUES DE GÈNERE

- Suport per implantar plans d'igualtat en l'organització interna dels municipis: s'ha treballat amb els municipis d'Artà, de Sant Llorenç i Manacor.
- Assistència tècnica per implantar la perspectiva de gènere en la gestió municipal. Municipis amb els quals s'ha treballat: Algaida, Ariany, Artà, Capdepera, Manacor, Mancomunitat des Pla, Montuïri, Petra, Porreres, Sant Joan, Sant Llorenç, Son Servera i Vilafranca de Bonany.
- Informació, formació i sensibilització en matèria d'igualtat de gènere. S'ha contactat i treballat amb les entitats següents: Fundació IRES, IBDona, Associació 0 a 3, Coordinadora de Minusvàlids, Creu Roja, Arquisocial, IMAS, Estel de Llevant, Fundació Vicenç Ferrer, IB Salut, Intermedia, ISPIB, Associació Basquet Son Servera, Associació de Joves de Porto Cristo, Associació Sa Revolta, Club Futbol Vilafranca, Biblioteca de Manacor, Institució Pública Antoni M. Alcover, Intress, Plena Inclusió, ASPAS, Escola Municipal de Mallorquí, Vanesa Simmerock, Escola de Dansa, Treball Solidari, Casal Ariadna, Aproscum, IES Manacor, Coach Marcela Khan, Sexòloga i especialista en gènere Regina Carbonell, IES Mossèn Alcover, Càritas i Museu d'Història de Manacor.
- Formació a personal polític i tècnic de l'Ajuntament de Sant Llorenç: 13 persones (10 dones i 3 homes).
- Formació al personal tècnic de l'entitat ASPAS en «Intermediació laboral amb perspectiva de gènere» a 8 dones.
- Línia de subvencions a ajuntaments: han sol·licitat la subvenció: Algaida, Manacor, Montuïri, Porreres, Sant Llorenç i Son Servera. Sant Joan també la va demanar, però posteriorment hi va renunciar.
- Continuació de la col·laboració amb l'Ajuntament de Manacor, en la creació de continguts del Facebook de l'Espai de Dones de Manacor: <https://www.facebook.com/espaidedonesdemanacor/>. L'objectiu d'aquesta pàgina és difondre els serveis de l'Espai de Dones de Manacor, de les activitats organitzades des de l'Espai, des de la Direcció Insular d'Igualtat, així com dels municipis i de les entitats de la comarca per fomentar la igualtat entre dones i homes. Així mateix, també s'informa sobre campanyes i altres notícies relacionades amb els objectius de l'Estratègia local per la igualtat.

2. SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ GENERAL

S'han implementat les campanyes de sensibilització impulsades des de la Direcció Insular, descrites en els apartats corresponents d'aquesta memòria.

Activitats organitzades i/o oferides a l'Espai de Dones de Manacor

- Visita guiada a l'exposició «La selva dels estereotips» a Sant Llorenç a l'alumnat de primària (4t, 5è i 6è) i a la gent gran del grup Llar de la Memòria. Total: 140 persones (79 dones i 61 homes).
- Una passa a favor teu, seminari d'autoestima per a dones (hi varen assistir 15 dones).
- Visita guiada a l'exposició «La selva dels estereotips» a l'alumnat dels centres educatius de Manacor: CEIP Molí d'en Xema, CC La Puresa, CEIP Mestres Pere Garau, CC La Salle, CEIP Ses Comes i CEIP Mitjà de Mar i les persones ateses a les entitats de CEE Joan Mesquida, Càritas i Projecte Acollida. Total: 314 persones (163 dones i 151 homes).
- Taller de coeducació i estereotips de gènere per a dones marroquines participants en el projecte Acollida i del CEPA Llevant. Total: 26 dones.

- Taller de coeducació i estereotips de gènere a través dels contes tradicionals, per a l'alumnat del CFGS d'Educació Infantil i l'IES Mossèn Alcover. Total: 23 persones (20 dones i 3 homes).
- Estereotips i mites de l'amor romàntic, per a persones participants dels projectes de l'entitat Estel de Llevant. Total: 42 persones (16 dones i 26 homes).
- Drets humans i igualtat de gènere, amb les històries de dones refugiades de Palestina, per a població general de la comarca de Llevant i Pla. Total: 7 persones (6 dones i 1 home).
- Contacontes *Vet aquí dues vegades... La Ventafocs*, per a nines i nins de la comarca de Llevant. Total: 23 persones (20 dones i 3 homes).
- Segon Concurs de Gloses per la Igualtat, organitzat per l'Ajuntament de Manacor per a la població general.
- Dones dins la música; superant barreres, per a la població general. Total: 2 dones i 1 home.
- Treball i igualtat, per a persones participants del projecte «Més lluny» d'IRES. Total 12 persones (7 dones i 5 homes).
- Videofòrum de dones refugiades de Palestina i apoderades a través del cinema, per a dones participants del Projecte Acollida de l'Ajuntament de Manacor i per a la població general. Total: 18 dones.

Altres activitats

- Participació en el projecte «Yes, youth for an equalitarian society», en el marc del programa ERASMUS+, per treballar amb joves la igualtat de gènere mitjançant una fireta d'entitats, en què es treballa la igualtat de gènere. La participació va consistir a posar una paradeta amb informació sobre les campanyes que es fan i sobre la xarxa d'espais de dones al territori. A més, es varen fer dos tallers adreçats a l'alumnat d'instituts de Palma sobre la igualtat i les relacions saludables. Hi va participar també l'agent de Sóller i una tècnica de Palma.

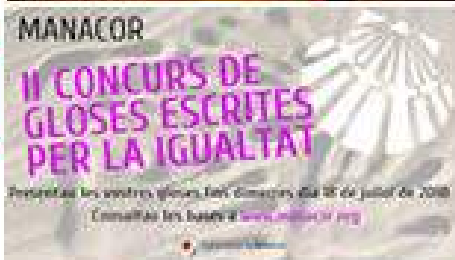
3. LLUITA CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

- Campanya «No i punt» per Sant Antoni, per a l'alumnat de l'IES Manacor de tercer i quart d'ESO (4 sessions). Total: 90 persones (40 dones i 50 homes).
- Presentació de l'Espai de Dones de Manacor/Campanya «Estimar no és controlar», per a l'alumnat CFGS Integració Social de l'IES Mossèn Alcover. Total: 18 persones (13 dones i 5 homes).
- Presentació de l'Espai de Dones de Manacor/Campanya «Estimar no és controlar», per a l'alumnat CFGS Integració Social de l'IES Mossèn Alcover. Total: 10 persones (7 dones i 3 homes).
- Taula informativa de la campanya «25N Homes donant la cara», per a vianants i persones que assisteixen al mercat setmanal de Sant Llorenç, especialment adreçada als homes. Total: 56 persones (11 dones i 45 homes).
- Fòrum ciutadà: «És això violència de gènere?», per a la població general, prioritàriament gent gran. Total: 9 persones (8 dones i 1 home).
- Participació a les taules locals de coordinació i prevenció contra la violència masclista:

- **Son Servera:** el 24 de maig es convoca la segona Taula contra la Violència Masclista organitzada per l'IBDona i l'Ajuntament de Son Servera. D'aquesta, cal destacar l'ampliació de la guia de recursos de l'IBDona i la presentació dels resultats del protocol d'intervenció municipal en matèria de violència masclista fet pel personal de la comissió d'intervenció. D'altra banda, en la mateixa reunió es varen exposar les propostes municipals i transversals fetes el 25N, Dia contra la Violència de Gènere de l'any passat, i les del dia 8 de març, Dia Internacional de la Dona. La Mesa segueix treballant i sumant-se a iniciatives com ara la campanya «No i punt» per a la igualtat de gènere, a la qual l'Ajuntament també va adherir-se formalitzant l'acord amb la Conselleria aquest mateix dia. El 20 de novembre es va celebrar la tercera reunió.
- **Manacor:** es convoca la primera taula de coordinació el 30 de gener. Es varen reunir més de 60 professionals a l'Espai Na Camel·la amb l'objectiu de millorar l'atenció a les víctimes de violència de gènere i prevenir aquesta xacra social. Es prioritza elaborar i desenvolupar el protocol d'intervenció per a l'atenció a les víctimes de violència masclista.

4. APODERAMENT DE LES DONES

- Taller Trencant el motlle per a dones de la comarca de Llevant. Total: 3 persones (2 dones i 1 home).
- Taller Dones del segle XXI, apoderament i sexualitat per a dones de la comarca de Llevant. Total: 4 dones.
- Es va organitzar la primera trobada de dones del Pla.
- S'han fet diferents reunions amb l'objectiu d'establir un vincle i una col·laboració entre l'Espai de Dones de Manacor i les associacions feministes de la comarca. Les associacions de dones contactades han estat: Col·lectiu de Dones de Llevant, Assemblea Antipatriarcal de Manacor i Associació de Dones Montuïreres.
- A més, des dels espais, s'han treballat les accions definides en l'apartat 7 de la memòria.

6.5. ESPAI DE DONES DE SA POBLA

Des de l'Espai de Dones de sa Pobla, s'ha actuat en l'àmbit territorial dels municipis següents:

Comitè del Nord
Alcúdia, Muro, Pollença i sa Pobla
Comitè de Ponent
Andratx, Banyalbufar, Calvià i Estellencs
Comitè de Tramuntana
Deià, Escorca, Fornalutx, Sóller, Valldemossa i Bunyola

1. TRANSVERSALITAT DE LES POLÍTIQUES DE GÈNERE

Municipis amb els quals s'han treballat diferents accions per implantar la perspectiva de gènere: l'Espai de Dones de sa Pobla, durant el 2018, ha duit tres comitès comarcals; malgrat això, ha intentant impulsar projectes i polítiques d'igualtat a gairebé tots els municipis.

2. SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ GENERAL

S'han implementat les campanyes de sensibilització impulsades des de la Direcció Insular. Dels projectes que es varen dur des de l'Espai de Dones, el gran repte va ser impulsar-les des dels comitès comarcals, cosa que es va aconseguir amb alguns d'ells.

2.1. Les activitats fetes a l'Espai de Dones de «Genèrica, escola per la igualtat», cada dimarts horabaixa, han tingut una gran acceptació entre les dones del municipi. [Vegeu l'apartat «Genèrica» de la memòria.]

2.2. Activitats per commemorar el dia 8 de març:

- Impuls d'un programa d'activitats per celebrar el mes de la dona a sa Pobla, des de les àrees de Cultura, Participació Ciutadana i Esports de l'Ajuntament i l'Espai de Dones, amb un cartell impactant: «Infinites raons per la igualtat».
- I Cursa per la Igualtat de Gènere: es va organitzar des de l'Espai amb la Regidoria d'Esports de l'Ajuntament i amb la col·laboració del departament d'Esports del Consell de Mallorca. Va ser l'11 de març i hi varen participar 184 homes i 168 dones.
- I concurs de fotografia «Amb perspectiva de gènere» dedicat a les dones, conjuntament amb el Museu de Can Planes. La temàtica fou la visibilització de la dona amb voluntat de canviar la situació del seu paper actual en la societat i en el món laboral. Hi varen participar 8 homes i 18 dones i una associació de sa Pobla. Fotografies guanyadores: «Quebrandohabitus» i «Aquest vent que encén a l'alça».
- Elaboració i presentació del llibre *En femení plural i singular* al Museu de Can Planes de sa Pobla, amb l'autora Isabel Peñarribia Marqués, que va fer un repàs de la història de les dones al municipi de sa Pobla.
- Taller de ràdio, en col·laboració amb el Museu de Can Planes, als estudis de ràdio de sa Pobla (emissora 107.1 FM) per a dones. Finalitat: crear una xarxa de dones per poder dur endavant un programa de ràdio emès només per dones, amb la col·laboració de l'Espai de Dones de sa Pobla.
- Una exposició feta per un grup de 15 dones en la XIII edició d'Art i Copes, d'escultura i pintura a Sa Congregació, amb la col·laboració de l'Ajuntament de sa Pobla.
- Activitats impulsades a Muro: el matí del 8 de març, la gent del poble de Muro es va trobar al carrer amb cartells de dones realitzant oficis tradicionalment assumits pels homes. Dues joves mureres, Damiana Cloquell i Magdalena Carbonell, havien aferrat el vespre els cartells. A més, es va fer l'exposició fotogràfica de les imatges «Qüestió de gènere» a l'antic mercat de Muro amb un gran ressò mediàtic.

2.3. Commemoració, per segona vegada al municipi de sa Pobla, del Dia de l'Orgull LGTB, el 28 de juny amb tot un seguit d'accions i d'activitats:

Des de l'aprovació de la Llei 8/2016 de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar la LGTBfòbia, els ajuntaments disposen d'un instrument jurídic per fer front a qualssevol tipus d'acció repressora contra aquests col·lectius. S'han coordinat des del Comitè Comarcal del Nord (amb els municipis següents: Alcúdia, Pollença, Muro i sa Pobla) tot un seguit d'accions i actes, durant el mes de juny, i s'han desenvolupat polítiques decisives en favor del col·lectiu LGTBI.

- Projecte «Aquest poble no et discrimina», iniciat el 2017:
 - Organització d'una jornada de participació popular, amb l'objectiu de promoure la igualtat i la tolerància envers la diversitat, amb un missatge clar: «Aquest poble no et discrimina».
 - Amb el lema «Flors per a la tolerància», es va animar als habitants a treure flors als carrers de sa Pobla, que es varen omplir de colors. Va tenir el suport de diferents entitats locals i floristeries.
- Del 18 al 30 de juny, sa Pobla s'omplí d'activitats per fomentar i visibilitzar la igualtat, des de la infància fins a l'edat adulta. Entre aquestes activitats, cal destacar el concert de

Mallorca Gay Men's Chorus i la conferència de Sonia Vivas, policia local de Palma i presidenta de Gaylespol «Els drets LGTBI i l'opressió en el discurs actual: recorregut de la conquesta dels drets pel col·lectiu LGTBI al llarg de la història».

- **Pintar un banc** públic en una plaça o en un carrer del municipi, amb els colors de la senyera trans amb la finalitat de visibilitzar aquest col·lectiu. L'acció es va dur a terme des del Comitè Comarcal de manera conjunta entre tres municipis: sa Pobla, Alcúdia i Port d'Alcúdia, Pollença i Port de Pollença. Es varen pintar bancs, amb persones trans i joventut del municipi i amb la col·laboració de l'associació Chrysallis, de transsexuals de les Illes Balears. A més, Chrysallis va col·laborar amb la lectura de dos contes: *Tulipán* i *Cua de sirena* a Pollença i amb un contacontes a Alcúdia.
- **I Concurs de Pastissos Multicolor:** el va organitzar el Comitè en coordinació amb l'àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Pollença i la participació activa de l'associació de voluntaris ONIT.

2.4. Accions formatives i de sensibilització

- Campanya «No i punt! Per una Mallorca lliure d'agressions sexistes»:

Sessió informativa «De festa i d'oci, Calvià lliure d'agressions sexistes», que es va impartir al sector hotelier de Calvià, en coordinació amb l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Calvià. Es va aportar material didàctic i eines, perquè tant el sector hotelier i d'oci nocturn com el sector del taxi poguessin fer un protocol d'actuació davant una agressió sexista, compartint sinergies.

L'Hotel Senses de Palmanova va ser el primer establiment turístic del municipi de Calvià que es va adherir a la campanya «No i punt!» mitjançant una jornada formativa al personal responsable de tots els departaments dels hotels que Senses té a Palmanova i a Santa Ponça. L'objectiu era conscienciar sobre la desigualtat de gènere, conèixer bé el dret d'admissió, la normativa bàsica en igualtat i LGTBI, així com elaborar un protocol en cas d'agressions sexistes en l'àmbit d'oci.

Distribució de tríptics informatius de la campanya «No i punt!» en anglès, alemany i espanyol a hotels de Magaluf (que va iniciar l'Ajuntament d'Alcúdia), gràcies a la col·laboració de l'associació d'hotelers de Palmanova-Magaluf, així com en les oficines municipals d'informació turística, conjuntament amb l'Agrupació del Taxi de Calvià.

Al llarg del 2018, vàrem sumar sinergies, ja que l'Ajuntament de Calvià va oferir aquesta activitat de formació a tots aquells establiments turístics que ho requereixin i que inclourà la jornada informativa, tríptics en diferents idiomes i material de sensibilització.

- Formació «Com aconseguir la igualtat des d'una edat primerenca», d'acord amb la petició formulada per l'AMIPA del Col·legi Sant Francesc d'Assís de sa Pobla per a joves d'entre 12 i 15 anys.
- Formació «La igualtat i l'equitat per combatre la violència contra la dona», destinada al personal de l'ajuntament i a joves qualificats, en el marc de la campanya «Homes donant la cara» en commemoració del 25N. Hi varen participar un total de 23 homes i 13 dones.

2.5. Mitjans de comunicació

Des del Comitè Comarcal del Nord, es va acordar que s'hauria de fer més incidència en els mitjans de comunicació dels municipis que disposin de fonts informatives locals. S'han fet aportacions als municipis d'Alcúdia i de Pollença i, principalment, a sa Pobla.

A sa Pobla, s'han fet 4 entrevistes (12 de juliol, 28 de setembre, 7 de novembre i 20 de novembre) a Ràdio sa Pobla (107.1 FM). En línies generals, a la primera es va presentar l'Espai de Dones de sa Pobla i les activitats que es varen dur a terme el mes d'octubre a l'espai «Sa Pobla té nom de dona». També es va fer un petit debat amb el regidor sobre la importància de les polítiques d'igualtat al municipi.

Entrevista «La masculinitat del poder i del control s'ha de canviar; hem de ser sensibles» a la revista quinzenal *Sa Plaça*, núm. 352, el 23 de novembre 2018. Es va parlar de la violència de gènere i de la manera com s'ha d'actuar, així com de la campanya del 25N que va fer la Direcció Insular d'Igualtat del Consell de Mallorca «Homes donant la cara».

A Alcúdia, el 28 de novembre a les 12.05, es va dur a terme la tertúlia «Com prevenir i actuar davant la violència de gènere», dins el programa d'accions del municipi en commemoració del 25N, a Ràdio Alcúdia (94.7 FM).

3. LLUITA CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Des dels espais s'han treballat les accions definides en l'apartat 7 de la memòria.

6.6. ESPAI DE DONES DE FELANITX

Els municipis d'intervenció de l'agent d'igualtat de l'Espai de Dones de Felanitx són:

Comitè del Migjorn-Sud

Campos, Felanitx, Lluçmajor, Santanyí i ses Salines

Comitè des Pla de Mallorca

Costitx, Lloret, Llubí, Santa Eugènia, Sencelles, Sineu, Maria de la Salut, Sencelles i Santa Eugènia

Durant el 2018, s'han fet les accions següents:

1. TRANSVERSALITAT DE LES POLÍTIQUES DE GÈNERE

- Assistència tècnica per implantar la perspectiva de gènere en la gestió municipal. S'ha treballat amb els municipis de Campos, Felanitx, Lluçmajor, Santanyí i ses Salines. També s'ha treballat amb els municipis de Maria de la Salut, Sencelles, Costitx, Búger i Sineu.
- Informació, formació i sensibilització en matèria d'igualtat de gènere al personal al servei dels ajuntaments, així com a la ciutadania en general. S'ha contactat i s'ha treballat amb les entitats següents: Felanitx per la Igualtat, FADEMUR, Dones Campaneres, Associació Tercera Edat Felanitx, Centre Salut Felanitx, Creu Roja, IMAS i Biblioteca de Portocolom.
- L'Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Felanitx impulsa el programa «Promoció de salut integral dels adolescents», que pretén ser un programa comunitari, que englobi família, centres educatius i ajuntament. Dins el programa del curs 2017-2018, s'ha col·laborat en la planificació i en l'elaboració del material d'un taller de relacions saludables, adreçat a alumnat de 1r d'ESO, en què es pretén treballar el tema de les relacions afectives i sexuals i descobrir què és una relació sana i quines eines han d'adquirir per aconseguir-la. El taller té una durada de dues hores i és gratuït per als centres educatius. L'han sol·licitat tots els cursos de primer d'ESO. En total, s'han planificat deu tallers dins l'any 2018. En total han participat als tallers 160 joves, 82 dels quals han estat nines i 78 nins.
- Línia de subvencions als ajuntaments: s'han fet reunions informatives amb els ajuntaments de Felanitx i ses Salines. I han sol·licitat una subvenció: Felanitx, Lluçmajor, Santanyí i ses Salines.

2. SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ GENERAL

- Accions fetes per al Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones: Taller per a joves (3 tallers). Es tractava d'explorar i de reflexionar sobre els micromasclismes i sobre els estereotips i rols de gènere que se'ns imposen socialment, perquè després els transfereixin als centres educatius. Total de participació: 15 joves (13 nines i 2 nins).
- Contacontes per la igualtat. Activitat per sensibilitzar els infants de 3 a 6 anys sobre la igualtat de gènere: «Qui fa què? Les tasques de la llar ben repartides!» i «La caputxeta forçada». Total de participació: 33 (18 nines i 15 nins). Grups de la Tercera Edat de Portocolom i s'Horta. Participació aproximada: 45persones.
- Taller per al personal de l'ajuntament contractat a través del programa «Visibles» en el qual varen participar 6 persones (4 homes i 2 dones).
- Itinerari formatiu per al taller d'ocupació de Felanitx. Se'n varen fer tres amb els continguts següents: «Què és això de la igualtat?»; «Sexe i gènere»; «Relacions saludables». Total de participació: 11 persones (6 homes i 5 dones).

3. LLUITA CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Des dels espais, s'han treballat les accions definides en l'apartat 7 de la memòria. Això no obstant, cal destacar que:

- En relació amb la campanya «No i punt!», el municipi de Ses Salines s'ha adherit a l'ampliació internacional de la campanya.
- Dins la campanya «No i punt!», es va fer una intervenció amb 20 bars de la localitat de Felanitx. Es varen visitar i es va informar els encarregats i el personal per implicar-los en la campanya. El resultat va ser un èxit ja que tots varen utilitzar els materials i els adhesius.
- Taula contra les Violències Masclistes de Felanitx. El 2018, l'agent d'igualtat va participar a les dues reunions de la taula que es varen fer el 25 de maig i el 17 d'octubre.

4. APODERAMENT DE LES DONES

- Suport a l'associacionisme: amb els col·lectius de Felanitx per la Igualtat i Dones Campaneres es varen fer reunions per donar informació sobre la subvenció, però cap de les dues va optar per participar-hi.
- Es varen mantenir nombroses reunions amb un grup informal de dones felanitxeres interessades a constituir-se com a associació. Actualment, encara no ho han fet.
- Es va organitzar la primera trobada de dones de la comarca del Pla.

6.7. SUBVENCIONS 2017

Amb la finalitat de millorar l'eficàcia de les polítiques de gènere i que aquestes arribin al màxim de la ciutadania de Mallorca, la Direcció Insular d'Igualtat torna a llançar el 2018 una convocatòria de subvencions per promoure la igualtat. La convocatòria pública de subvencions per promoure la igualtat any 2018 aprovada per resolució del vicepresident segon i conseller executiu de Participació Ciutadana i Presidència, del 6 d'abril de 2018, (BOIB núm. 46, de 14 d'abril).

1. Potenciar que les entitats de dones participin com a eix bàsic en la presa de decisions en qualsevol àmbit de la nostra societat i que promoguin la igualtat de gènere.
2. Impulsar i afavorir accions i activitats de suport en el desenvolupament de polítiques per promoure la igualtat i eliminar discriminacions dels ajuntaments.

Aquesta convocatòria consta de dues línies de subvenció

L1. Línia de subvenció d'ajuntaments i de mancomunitats: té per objecte finançar els plans d'igualtat municipals. S'hi destina la quantitat de 82.000,00 €.

L2. Línia de subvenció d'associacions i d'agrupacions de persones físiques privades: té per objecte finançar projectes o activitats que promoguin la igualtat efectiva de dones i homes. S'hi destina la quantitat de 21.000,00 €.

La finalitat dels projectes o de les activitats ha de ser totes o alguna de les següents:

- a. Afavorir l'apoderament de les dones o de persones LGTBI (s'entenen per persones LGTBI les corresponents a col·lectius de lesbianes, gais, **trans-transsexuals i transgènere-bisexuals i intersexuals**).
- b. Impulsar la visibilització de dones o de persones LGTBI, de la història o actuals, i valorar-ne les contribucions i creacions científiques, artístiques, esportives, socials o culturals, o els esforços i actuacions especialment ressenyables en la lluita contra tot tipus de discriminacions.
- c. Impulsar l'eliminació dels estereotips tradicionals de gènere i els rols sexistes.
- d. Impulsar la informació, la formació, la sensibilització o la denúncia relacionades amb discriminacions sexistes, la violència de gènere o la LGTBIfòbia, entorn de les diades internacionals del 8 de març (Dia Internacional de les Dones) i del 28 de juny (Dia Internacional de l'Orgull LGTBI).

Una vegada fiscalitzada de conformitat la convocatòria de subvencions, la DI d'Igualtat va convocar una reunió amb totes les associacions feministes i ajuntaments de Mallorca per explicar el procediment i resoldre dubtes relacionats amb aquesta convocatòria.

Des dels espais de dones d'Inca, de Manacor, sa Pobla i Felanitx, s'han informat totes les associacions i ajuntaments que han sol·licitat assessorament per presentar projectes i plans d'igualtat.

No s'ha presentat cap sol·licitud d'associacions.

Concessió: relació d'ajuntaments

	Ajuntaments	Import total	Import	Subvencionat
1	ALARÓ	5.363,38 €	4.290,70 €	4.290,70 €
2	ALCÚDIA	7.018,00 €	5.614,40 €	5.614,40 €
3	ALGAIDA	6.352,50 €	5.000,00 €	5.000,00 €
4	BINISSALEM	3.826,07 €	3.060,86 €	3.060,86 €
5	BÚGER	4.011,15 €	3.000,00 €	3.000,00 €
6	CAMPANET	6.735,12 €	5.000,00 €	5.000,00 €

7	CONSELL	4.011,55 €	3.209,24 €	3.209,24 €
8	INCA	5.687,00 €	4.549,60 €	4.549,60 €
9	LLORET DE VISTALEGRE	4.011,15 €	3.000,00 €	3.000,00 €
10	LLOSETA	5.808,00 €	4.646,40 €	4.646,40 €
11	LLUCMAJOR	7.018,00 €	5.614,40 €	5.614,40 €
12	MANACOR	5.745,00 €	4.596,00 €	4.596,00 €
13	MANCOR DE LA VALL	4.011,55 €	3.000,00 €	3.000,00 €
14	MONTUÏRI	3.121,80 €	2.497,44 €	2.497,44 €
15	MURO	4.331,80 €	3.465,44 €	3.465,44 €
16	POLLENÇA	7.018,00 €	5.614,40 €	5.614,40 €
17	PORRERES	459,80 €	367,84 €	367,84 €
18	PUIGPUNYENT	1.393,92 €	1.115,13 €	1.115,13 €
19	SA POBLA	4.235,00 €	3.388,00 €	3.388,00 €
20	SANT LLORENÇ DES CARDASSAR	4.331,80 €	3.465,44 €	3.465,44 €
21	SANTA MARIA DEL CAMÍ	11.500,00 €	5.000,00 €	5.000,00 €
22	SANTANYÍ	3.012,90 €	2.410,32 €	2.410,32 €
23	SINEU	1.754,50 €	1.403,60 €	1.403,60 €
24	SON SERVERA	4.331,80 €	3.465,44 €	3.465,44 €

7. LLUITA CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

La violència de gènere és un problema social i estructural que requereix un tractament de les administracions i altres agents socials que promogui una acció integral.

El Consell de Mallorca condemna enèrgicament la violència que s'exerceix contra les dones, definida en l'article 65 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, que «entén per violència masclista la que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes pel fet mateix de ser dones, [...] i comprèn qualsevol acte de violència per raó de sexe que tenguí com a conseqüència, o que pugui tenir com a conseqüència, un perjudici o sofriment en la salut física, sexual o psicològica, i inclou les amenaces d'aquests actes, la coerció i les privacions arbitràries de la seva llibertat, tant si es produeixen en la vida pública com en la privada. [...] també es consideren víctimes les filles i els fills de la mare víctima de violència.»

La DI d'Igualtat té entre els objectius generals «promoure polítiques de lluita i sensibilització contra la violència de gènere» i, en conseqüència, promou tot un seguit de programes per fer efectiu aquest objectiu.

Una de les eines que el Consell de Mallorca ha impulsat per donar coherència a totes les accions que es fan per lluitar contra les violències masclistes, ha estat el **Pacte ciutadà per una Mallorca lliure de violències masclistes** iniciat el 2015. Aquest Pacte, vigent actualment, cohesiona totes les accions que es fan des de la Direcció Insular d'Igualtat i els municipis de Mallorca que s'hi han adherit, **envers** la lluita contra aquestes violències.

Durant el 2018 s'han fet accions que compleixen els compromisos del Pacte, així com s'explica al llarg d'aquesta memòria i s'ha treballat en línies diferents:

- Ajuda econòmica de pagament únic (art. 27)
- ATEMPRO
- Taules locals contra les violències masclistes
- Protocol d'actuació en cas d'assassinat masclista
- Campanya «No i punt!»
- Sant Antoni feminista
- Sant Valentí
- Campanya «Violència simbòlica»
- Recollida de denúncies sexistes
- Commemoració del 25N
- Sensibilització a través dels tallers, cursos i exposicions de «Genèrica, escola per la igualtat»

7.1. AJUDA ECONÒMICA DE PAGAMENT ÚNIC. ARTICLE 27 DE LA LLEI ORGÀNICA 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE, DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

[BOE 313, de 29 de desembre de 2004]: Llei orgànica 1/2004

[BOE 301, de 17 de desembre de 2005]: RD 1452/2005 regulador de l'ajuda

[BOIB 191, de 31 de desembre de 2010]: Decret 125/2010 principis generals

[BOIB 74 EXT, de 25 de maig de 2011]: Resolució de caràcter informatiu de la consellera executiva del departament d'Esports, Joventut i Igualtat

La Llei orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, té per objecte actuar contra la violència que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes, per part de qui n'és o n'ha estat el cònjuge o de qui hi està o hi ha estat lligat per relacions similars d'afectivitat.

Mitjançant aquesta Llei s'articula un conjunt de mesures per prevenir la violència contra les dones i se les reconeix uns drets econòmics, entre aquests, els recollits en l'article 27.

Aquestes ajudes econòmiques es configuren legalment com un dret subjectiu, a través del qual la Llei orgànica assegura un dels seus principis rectors, que recull l'article 2.e, que és garantir drets econòmics per a les dones víctimes de violència de gènere, amb la finalitat de facilitar-ne la integració social i la inserció professional, a través d'un pagament únic. Aquestes ajudes s'atorguen en funció de les responsabilitats familiars de la víctima i tenen com a objectiu fonamental facilitar-li uns recursos mínims de subsistència per independitzar-se de l'agressor.

La quantia varia segons les circumstàncies de nombre de membres de la unitat familiar o de possibles discapacitats, tant de la mateixa interessada com de membres de la unitat familiar. D'aquestes circumstàncies resulten quatre opcions, amb els imports següents: 2.581,62; 5.163,24; 7.744,86 i 10.326,48 €.

Els imports es varen modificar el juny del 2017 i, des del 2011, el Consell de Mallorca es fa càrrec de l'ajuda.

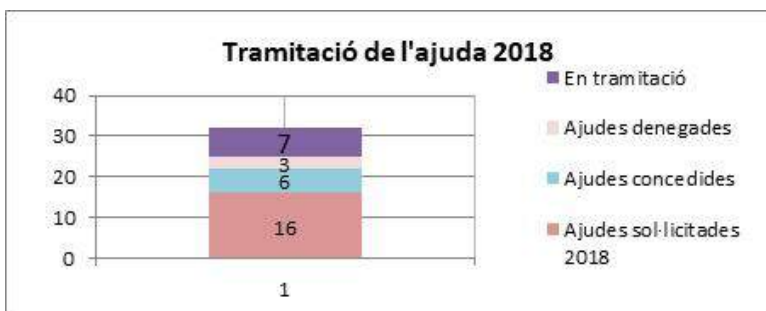
Des dels espais de dones d'Inca, de Manacor, sa Pobla i Felanitx, s'han pogut atendre les dones que ho han sol·licitat dels municipis de les comarques referents per agilitzar i apropar la tramitació de l'ajuda econòmica.

RESUM ESTADÍSTIC DE LES AJUDES

a) Sol·licituds

L'any 2018 s'han rebut un total de 16 sol·licituds.

Tramitació i resolució de l'ajuda	2015	2016	2017	2018
Ajudes sol·licitades	38	22	33	16
Ajudes concedides	19	9	15	6
Ajudes denegades	18	11	12	3
En tramitació	1	2	6	7

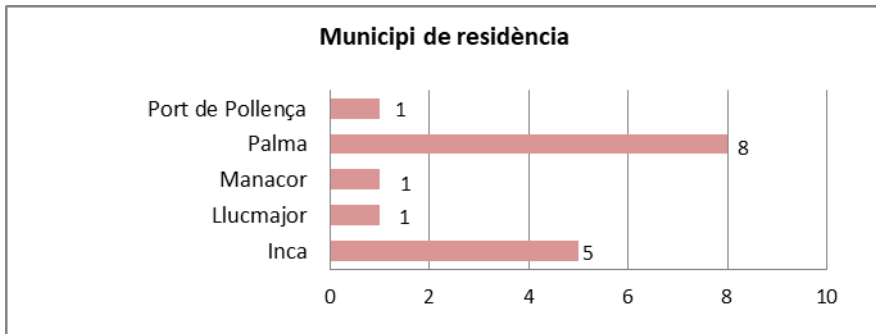

Motius de denegació	2018
L'informe del SOIB no determina la no ocupabilitat	3
Ha iniciat una activitat laboral	0
Incompatibilitat amb la RAI	0
	3

El motiu de denegació de l'ajuda en el 100 % dels casos ha estat l'informe del SOIB que no determina **la no ocupabilitat** de la sol·licitant.

En relació amb el municipi de residència de les sol·licitants, la demanda s'ha concentrat majoritàriament a Palma.

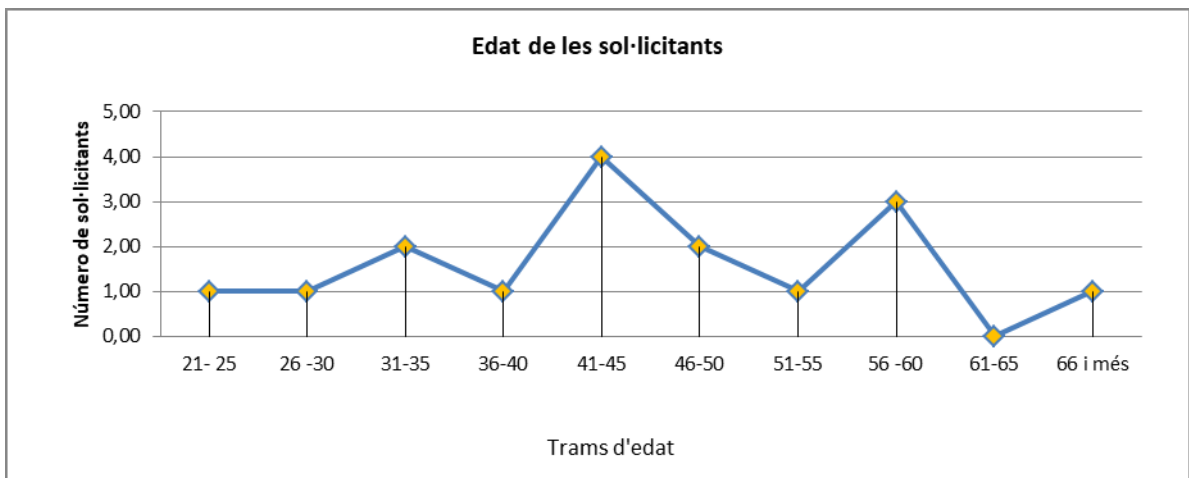
Municipi de residència de les sol·licitants 2018		
Inca	5	31 %
Llucmajor	1	6 %
Manacor	1	6 %
Palma	8	50 %
Port de Pollença	1	6 %
	16	100

b) Edat de les sol·licitants

La franja d'edat majoritària de les sol·licitants se situa entre els 41 i els 60 anys.

Edat de les sol·licitants 2018	
21-25	1
26-30	1
31-35	2
36-40	1
41-45	4
46-50	2
51-55	1
56-60	3
61-65	0
66 i més	1

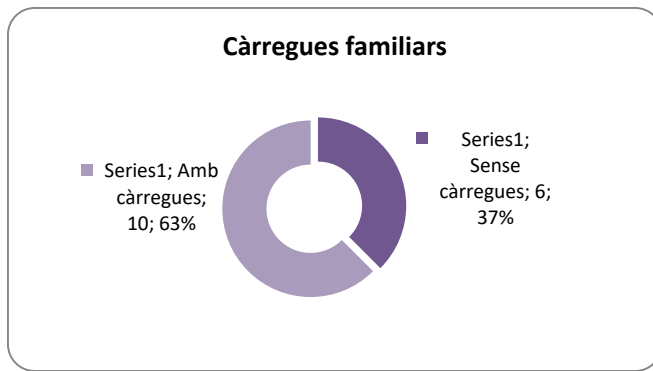

c) Càrregues familiars

Un 63 % de les sol·licitants tenen càrregues familiars, que poden ser fills o filles.

Nombre de fills o filles de la unitat de convivència 2018		
Cap	6	38 %
1 persona	1	6 %
2 persones	6	38 %
3 persones	3	19 %
	16	100 %

Sense càrregues	6	38 %
Amb càrregues	10	63 %

d) Nacionalitat

Analitzant les dades des de la perspectiva de la nacionalitat de les sol·licitants, el percentatge majoritari és de dones espanyoles.

Nacionalitat 2018	
Espanyola	11
Índia	1
Marroquina	1
Colombiana	1
Romanesa	1
Moldava	1

Nacionalitat de les sol·licitants 2018	
Espanyola	11
Estrangera	5
Comunitària	1
Extracomunitària	4

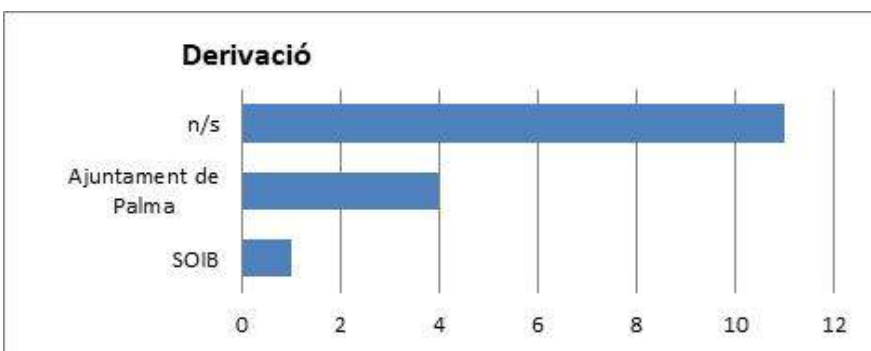
e) Derivació dels casos

La derivació dels casos és diversa, però sí podem dir que la majoria dels casos són derivats de professionals; encara que dels 16 casos, 4 han vingut derivats per l'Ajuntament de Palma.

En la taula i en el gràfic següents, es veuen les altres vies de derivació:

Derivació 2018	
SOIB	1
Ajuntament de Palma	4
Directa	11

D'ençà que el Consell de Mallorca es va fer càrrec de l'ajuda, s'han concedit 125 ajudes de les 261 sol·licituds d'ajuda, amb un import total de **699.094,62 €**.

7.2. ATEMPRO. SERVEI TELEFÒNIC D'ATENCIÓ I PROTECCIÓ A LES VÍCTIMES DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

El titular del servei és el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. El gestor del servei és la Federació Espanyola de Municipis i la Creu Roja és l'entitat que presta el servei.

El programa es basa en la utilització de tecnologia de comunicació telefònica mòbil i de telelocalització i els objectius són:

- Garantir una atenció immediata i adequada en situacions d'emergència.
- Proporcionar seguretat i tranquil·litat a les usuàries durant les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any.
- Potenciar l'autoestima i la qualitat de vida de les usuàries del servei.
- Ajudar a disminuir la sobrecàrrega emocional que suporta la usuària.
- Establir un model de relació amb les usuàries basat en la professionalitat, la qualitat, la proximitat i la confiança.

La forma d'accés al programa establerta a Mallorca per IMSERSO-FEMP és la següent:

- Els municipis de més de 20.000 habitants poden adherir-s'hi de forma directa.
- Els municipis de menys de 20.000 habitants han de sol·licitar-hi l'adhesió al Consell de Mallorca.

El Consell de Mallorca va oferir el programa a 34 municipis de menys de 20.000 habitants (Alaró, Alcúdia, Andratx, Artà, Banyalbufar, Binissalem, Búger, Bunyola, Campanet, Campos, Capdepera, Consell, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Felanitx, Fornalutx, Lloseta, Mancor de la Vall, Muro, Pollença, Porreres, Puigpunyent, sa Pobla, Sant Llorenç, Santa Margalida, Santa Maria, Santanyí, Selva, ses Salines, Sóller, Son Servera i Valldemossa), 30 dels quals s'hi varen adherir. Sabem que hi ha municipis que ho tramiten a través de la mancomunitat.

El programa es concreta proporcionant un terminal de telefonia mòbil, gratuït, a les víctimes de violència de gènere. La finalitat és protegir-les de possibles agressions i garantir, a través de la telelocalització, una atenció immediata i adequada a les demandes d'auxili en situacions d'emergència, mobilitzant els recursos més adients, d'acord amb cada situació, i activant els protocols establerts que permeten avisar els recursos de protecció (policia, sanitat, etc.) i, si escau, també les persones de l'entorn de la víctima.

La Direcció Insular d'Igualtat del Consell de Mallorca fa el seguiment de totes les unitats instal·lades als municipis i es comunica a la Creu Roja.

Conveni amb el Consell		
	Núm.	%
Municipis adherits	30	88 %
Municipis no adherits	4	12 %
	34	

Trenta municipis menors de 20.000 habitants tenen un conveni per gaudir del servei. D'aquests, dotze han utilitzat el servei, en canvi a devuit municipis no ha estat necessari instal·lar-hi cap unitat.

Municipis amb conveni		
	Núm.	%
Amb activitat	12	40 %
Sense activitat	18	60 %
	30	

Municipis	Mitjana de casos atesos	Incidència segons població*
Alaró	0,8	0,02 %
Alcúdia	0,3	0,005 %
Andratx	0,9	0,03 %
Bunyola	0,8	0,01 %
Felanitx	6,8	0,09 %
Fornalutx	0,3	0,14 %
Muro	1,0	0,01 %
Sa Pobla	2,5	0,02 %
Sant Llorenç	0,5	0,01 %
Santa Maria	1,0	0,01 %
Santanyí	1,3	0,02 %
Sóller	1,3	0,01 %

**indica el percentatge d'incidència de les dones que utilitzen el servei, respecte a la població del municipi.*

Durant el 2018, s'han atès 26 casos a Mallorca i els municipis que més casos han atès han estat: Felanitx, amb nou casos oberts durant l'any 2018, i sa Pobla i Andratx, amb tres casos oberts cadascun.

Casos atesos per any	
2009	35
2010	38
2011	31
2012	26
2013	27
2014	26
2015	23
2016	21
2017	20
2018	26

Des de l'any 2009, la instal·lació d'unitats mòbils als municipis amb conveni ha disminuït. No obstant això, del 2017 al 2018 ha augmentat un 30 %.

7.3. PARTICIPACIÓ A LES TAULES LOCALS CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Les taules locals contra les violències masclistes s'han constituït a diferents municipis, com un instrument de coordinació entre professionals de diferents àmbits. Tenen com a objectiu millorar la resposta de l'Administració i de les forces de seguretat en els casos de violència i, així mateix, millorar les estratègies destinades a prevenir casos nous.

La Taula Local contra la Violència de Gènere està formada per personal tècnic municipal dels serveis socials, serveis educatius i joventut; membres de la policia local; la direcció de tots els centres educatius del municipi; responsables de l'**àrea d'Igualtat del Consell de Mallorca**; personal tècnic de l'IBDona; responsables de referència dels centres de salut; representants de la Delegació del Govern i de la Guàrdia Civil.

Enguany, hem participat a la constitució de dues taules noves, a les reunions generals que es fan anualment i també a les comissions de prevenció.

- **I Taula a Pollença.** Es va constituir i es va acordar la proposta de creació d'un grup de coordinació per a les accions preventives futures i la redacció d'un protocol d'actuació davant possibles indicis de violència de gènere.
- **I Taula a Manacor,** constitució de la taula el 30 de gener del 2018. S'hi va expressar la necessitat de treballar conjuntament i en coordinació tant per fer prevenció com per oferir una millor atenció a les víctimes i als fills i filles.
- **Taula de Felanitx.** Es varen fer dues reunions, el 25 de maig i el 17 d'octubre. A la taula general d'octubre, es va decidir constituir una comissió de feina per tractar específicament sobre la prevenció i la sensibilització per la igualtat contra la violència masclista.
- **Calvià:** mesa de prevenció, d'intervenció i de coordinació de l'atenció a víctimes de violència masclista el 21 de novembre del 2018.
- **A Son Servera** s'han fet dues reunions anuals de la taula i s'ha creat una comissió de prevenció durant el 2018: de la segona reunió de la taula, el 24 de maig, cal destacar la presentació de l'ampliació de la guia de recursos de l'IBDona i la presentació dels resultats del protocol d'intervenció municipal en matèria de violència masclista fet pel personal de la comissió d'intervenció; també, l'acord de crear una comissió nova de prevenció. El 20 de novembre es va fer la segona reunió.

Trobareu més informació sobre les taules en l'apartat de cada espai de dona.

7.4. «NO I PUNT!» MALLORCA LLIURE D'AGRESSIONS SEXISTES

La Direcció Insular d'Igualtat vol promoure que els espais d'oci siguin espais igualitaris, segurs i de gaudi, tant per a homes com per a dones, lliures d'agressions sexistes, sexuals i homòfobes i aquest és l'objectiu de la campanya «No i punt!».

El repte que es plantegen les administracions públiques responsables és treure la violència sexual i les agressions sexistes de la invisibilitat i abordar-les com una qüestió pública, que implica el conjunt de la societat, i defugir-ne el tractament com a quelcom de l'àmbit privat.

L'estiu de 2016 es va iniciar aquesta campanya, amb la cessió del disseny de l'Ajuntament de Palma, i es varen repartir 39 banderoles a 31 municipis de Mallorca.

El 2017 es va fer una passa més i, continuant amb la línia de col·laboració oberta amb l'Ajuntament de Palma, vàrem plantejar una campanya més àmplia, per assegurar una sensibilització major i l'avanç en la prevenció d'aquests tipus d'agressions en l'entorn de les festes populars a Mallorca.

El 2018 s'han adherit a la campanya la major part dels municipis de Mallorca, 45, i s'ha establert com a requisit per participar-hi la formació i l'adaptació del protocol a totes les festes consensuades amb els municipis.

Objectiu general de la campanya del 2018

Promoure que els espais d'oci nocturn a les festes populars siguin espais segurs i de gaudi, lliures d'agressions sexistes, sexuals i homòfobes.

Objectius específics

1. Avançar en el compromís municipal cap a la prevenció, detecció, rebuig i atenció de les agressions sexistes.
2. Informar, sensibilitzar i formar sobre la prevenció, detecció, rebuig i atenció de les agressions sexistes.
 - 2.1. Formar i sensibilitzar el personal responsable dels diferents municipis.
 - 2.2. Informar la ciutadania sobre els recursos disponibles d'orientació, atenció i de denúncia d'aquestes agressions durant les festes.
 - 2.3. Sensibilitzar la ciutadania sobre la resposta ciutadana a les agressions sexistes.
3. Augmentar la seguretat de les dones: millorar l'atenció a les dones que pateixen una agressió i proporcionar-les un acompanyament social.

7.5. RESUM DE LES ACTUACIONS FETES PER OBJECTIUS

1. Avançar en el compromís municipal

Abans d'iniciar la campanya, es va demanar al personal tècnic i polític que volia participar a la campanya que signàs una clàusula per fer efectiu el compromís. Es va seguir cercant la implicació de la ciutadania, tant a títol individual com organitzada (col·lectius feministes i diferents entitats ciutadanes, amb una implicació especial del jovent).

Municipis de Mallorca que han participat en la campanya: **45**

Municipis que han adaptat el protocol d'actuació: **45**

Festes que han tingut el protocol d'actuació: **75**

Tots aquests municipis han penjat la banderola i han treballat per adaptar el Protocol de prevenció i d'actuació contra les agressions sexistes i sexuals en contextos d'oci.

En el Protocol d'actuació es recullen tant les persones implicades com el procediment d'actuació que s'ha de seguir si es produeix una agressió sexista.

Aquest protocol s'adapta a les característiques de cada municipi i de la festa concreta. S'han fet diferents reunions formatives i de coordinació amb el personal municipal, els cossos de seguretat, el personal de dinamització del punt d'informació i les persones agents de sensibilització per acordar aquesta intervenció.

Enguany hem reduït aquest protocol per convertir-lo en una eina molt pràctica per poder tenir a mà el dia de la festa la informació bàsica i, d'altra banda, hem ampliat el nombre de municipis que han adaptat el protocol a la festa o a les festes escollides. Hi han participat diversos agents: des de cossos de seguretat (policia local, protecció civil...), grups de joves, associacions, regidors i regidores de festes, etc.

2. Informar, sensibilitzar i formar sobre la prevenció, detecció, rebuig i atenció de les agressions sexistes

- **Jornada formativa «Sexismes i festes tradicionals».** Jornada per a professionals

Municipis assistents: 28, persones inscrites: 85; persones assistents: 65 (51 dones i 14 homes). Amb les ponències de les expertes Lorena Garrido Jiménez, Margalida Capellà Roig i Montse Pineda Lorenzo.

En aquesta jornada, es va crear un espai de debat per intercanviar dubtes i coneixements i va esdevenir un lloc de trobada per establir vincles i relacions.

- **Sessions informatives i formatives al personal dels ajuntaments**

Es va oferir formació als 45 municipis que varen llançar la campanya per poder implementar el projecte de manera satisfactòria.

Durant aquestes sessions es varen treballar tres qüestions clau en la prevenció:

- La sensibilització.
- La importància de dissenyar la programació de les festes amb perspectiva de gènere, visibilitzant les aportacions de les dones i incloent la representació de gèneres i sexualitats no hegemòniques, fent servir un llenguatge i unes imatges no sexistes en els programes de festes.
- El protocol de coordinació i d'actuació en cas d'agressió sexista i tipus d'agressions sexistes.

Sessions formatives fetes: 64

Total de dones formades	283
Total d'homes formats	231
Total de persones formades	514

Aquestes sessions formatives es varen adreçar a personal municipal, que inclou personal polític, personal tècnic i policia local; les diferents associacions que col·laboren en l'organització de la festa, com podrien ser: associacions de mares i pares, agrupacions de joves, clubs esportius, comissions de festes i altres forces de seguretat que podrien intervenir en casos d'agressions sexistes, Guàrdia Civil i Policia Nacional, segons el cas, així com Protecció Civil, en les festes en les quals ha donat suport.

També es varen formar les associacions feministes i de joves que volien col·laborar amb la campanya i joves que utilitzaven el servei de bus de nit.

A més, es va fer una formació específicament per a policies tutors.

D'aquestes formacions han sortit els agents de sensibilització, que han duit el braçolet identificador de la campanya, i també voluntariat per estar als punts d'informació que posaven els mateixos municipis.

- Inclusió de la perspectiva de gènere en la formació sobre dispensació responsable d'alcohol a les persones que estan a les barres a les festes locals

Hem col·laborat amb la secció de prevenció de drogues de l'IMAS en l'elaboració del material educatiu per al personal de barres, amb la inclusió de la perspectiva de gènere en tots els continguts teòrics i pràctics. Es tracta d'un curs semipresencial de dos mòduls formatius.

- Punts d'informació a la ciutadania

L'àrea d'Igualtat del Consell Insular va dur punts d'informació de la campanya a les festes de quaranta municipis.

A més, nou municipis varen impulsar quinze punts d'informació més amb el material de la campanya (gestionats per persones dels mateixos municipis) a: Artà, Calvià, Estellencs, Felanitx, Lloseta, Lluçmajor, Marratxí, Sant Llorenç des Cardassar i Son Servera.

TOTAL DE PUNTS D'INFORMACIÓ: 55 (entre els que varen posar els municipis mateixos i els que va posar el Consell).

- **Cançó del «No i punt»:** al 2018 es va contractar el grup The Solstice Project per crear una cançó amb la lletra i els missatges de la campanya «No i punt!». A part, l'equip de comunicació del Consell va fer un vídeo de la cançó per projectar a les festes.

3. Crear espais segurs per a les dones

Les accions fetes han estat:

- Establiment d'un espai de seguretat i d'intimitat per a les persones agredides. És una de les mesures de seguretat que es varen plantejar amb l'adaptació del Protocol a cada municipi. Cada municipi, segons els seus recursos municipals, ha posat a l'abast durant les festes un espai de seguretat.
- Tallers d'autodefensa feminista Wen-do: s'han fet 28 tallers a 27 municipis, en què han participat un total de 293 dones. La valoració de les assistents als tallers ha estat molt positiva. La valoració majoritària dels tallers, mitjançant un petit qüestionari, ha estat d'entre un 3 i un 4 en una valoració de l'1 al 4 (en què 4 és la puntuació màxima).

7.6. IMATGES DE LA CAMPANYA «NO I PUNT!»

Per poder visibilitzar de manera clara el rebuig a qualsevol manifestació de sexisme i poder facilitar eines i estratègies per identificar-les, prevenir-les i fer-hi front, la DI d'Igualtat disposa d'agents d'igualtat dels diferents espais de dones, que implementen la campanya als municipis, col·laboren amb els ajuntaments, imparteixen formació, impulsen i coordinen les diferents estratègies de la campanya amb punts d'informació, tallers d'autodefensa per a al·lotes, etc. A més, tota aquesta feina compta amb el suport d'una campanya comunicativa molt potent, que és un **disseny clar i compartit** per tots els municipis adherits a l'Estratègia local, amb formats diferents, cartelleria, fullets, logos, etc., que pretenen sensibilitzar i aconseguir una major corresponsabilitat social en l'abordatge de les agressions sexistes.

La suma d'esforços entre les diverses administracions és l'estratègia clau per erradicar la violència masclista i el recurs més eficaç és unir en una mateixa imatge i missatge el rebuig per qualsevol acte de violència contra les dones.

L'Ajuntament d'Alcúdia va sol·licitar l'ús de la imatge de la campanya per traduir a l'anglès, al castellà i a l'alemany el Protocol d'actuació per difondre'l als establiments hotelers del municipi i adhesius per a tots els taxis del municipi.

Quant a la imatge de la campanya i el material de conscienciació per donar difusió i crear un espai de debat a la ciutadania, s'ha seguit treballant amb la imatge identificativa del «No i punt» i amb material de sensibilització, que s'ha utilitzat en totes les festes adherides a la campanya. Enguany es varen crear dos lemes nous: «Suma't al canvi! Actua», «Suma't al canvi! Respecta». També es va fer un decàleg de frases per a festes no sexistes i un test per detectar actituds de persona masclista o de possible agressor. A més, es varen fer adhesius per a les portes dels banys adreçats a al·lotes i al·lots amb el número 112 i una frase adreçada al possible agressor, víctima o testimoni.

També s'han utilitzat les xarxes socials per difondre totes les actuacions municipals amb l'etiqueta: #NoipuntMallorca.

El 2017 l'Ajuntament d'Alcúdia va sol·licitar l'ús de la imatge de la campanya per traduir a l'anglès, al castellà i a l'alemany el Protocol d'actuació per difondre'l als establiments hotelers del municipi i adhesius per a tots els taxis del municipi. Seguint aquest exemple, l'estiu del 2018, quatre municipis es varen adherir a la campanya «No i punt» per a persones estrangeres impulsada des de l'Ajuntament d'Alcúdia i coordinada des de la Direcció Insular: Calvià, Andratx, Pollença i ses Salines. La iniciativa va tenir la col·laboració del sector hotelier i del col·lectiu del taxi.

Test anti agressions masculistes

Marca amb un "SI" les afirmacions que consideris i amb un "NO" aquelles amb les que no hi estiguis d'acord.

	SI	NO
Que ella hagi begut no justifica que hi la toques	☐	☐
Ella no es valdria per provocar-lo	☐	☐
Assaltjar no és llogar	☐	☐
No val dir NO	☐	☐
No tot el que l'agrada es pot tocar	☐	☐

Si has respost "NO" al menys a una pregunta podries ser un agressor.

**Suma't al canvi!
Respecta**

Departament de Drets Socials i Igualtat
Departament de Salut i Consumidors
Departament de Policia i Protecció Civil

Carla
10x10x10mm

NOI I PUNT

Si vius una agressió... Actua

Si veus una agressió... No siguis còmplice, Actua

**Suma't al canvi!
Respecta**

Departament de Drets Socials i Igualtat
Departament de Salut i Consumidors
Departament de Policia i Protecció Civil

Doris

NOI I PUNT

Si vius una agressió... Denúncia

NOI I PUNT

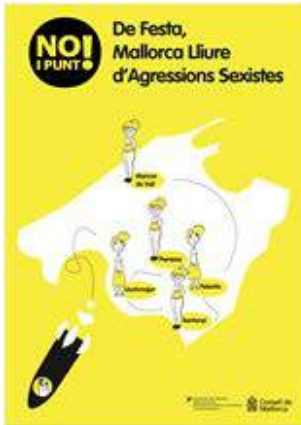
Si veus una agressió... No siguis còmplice, Actua

NOI I PUNT

Si veus una agressió... No siguis còmplice, Actua

NOI I PUNT

**Si et diuen NO, I PUNT!
Suma't al canvi!**

7.7. SANT ANTONI FEMINISTA

Un any més la Direcció Insular d'Igualtat ha impulsat una campanya per fomentar una festa de Sant Antoni lliure de sexisme. Aquesta acció s'emmarca en la Llei 11/2016, d'igualtat de dones i homes, en l'art. 32 de la qual s'implica directament les administracions públiques a l'hora de «promoure i garantir la igualtat d'oportunitats entres dones i homes en la participació en les festes tradicionals i en la cultura popular, i corregir estereotips sexistes».

Aquesta mateixa Llei també estableix (en l'art. 8) que les administracions públiques han de vetlar perquè s'ofereixi una imatge plural, diversa i no estereotipada de les dones i els homes, per evitar el que s'anomena «violència simbòlica», que són les representacions, les imatges, etc., que transmeten la idea de desigualtat i de superioritat de l'home respecte de la dona.

Per tot això, es va proposar fer de la festa de Sant Antoni una celebració lliure de sexisme, amb accions diferents que podien fer els municipis de Mallorca. Entre aquestes accions, destacam la imatge de la banderola per Sant Antoni amb una imatge inclusiva de dimonis i dimònies, concurs de gloses i la presentació del llibre de les gloses guanyadores del 2017.

7.8. CONCURS DE GLOSES NO SEXISTES

Es va proposar unes bases comunes perquè els municipis poguessin organitzar un concurs de gloses no sexistes i així incentivar i reconèixer les dones glosadores.

A diversos municipis varen organitzar concursos de gloses no sexistes. A Manacor i a Alaró ja s'ha fet el segon concurs de gloses.

7.9. PUBLICACIÓ DEL LLIBRET DE GLOSES

Les gloses guanyadores del 2017 es varen publicar en un llibret per donar difusió a les gloses. La presentació del llibret es fa ver a Alaró durant les festes de Sant Antoni del 2018. S'ha difós el llibret a tots els municipis de Mallorca, així com a associacions, entitats ciutadanes, a la UIB i biblioteques municipals.

7.10. EXHIBIR LA BANDEROLA «NO I PUNT!» PER UNES FESTES LLIURES D'AGRESSIONS SEXISTES

Per sensibilitzar la ciutadania contra la violència masclista i emmarcat dins el Pacte per una Mallorca lliure de violències masclistes, la Direcció Insular d'Igualtat va adaptar les banderoles del «No i punt! Per unes festes lliures d'agressions sexistes» a la festa de Sant Antoni i va facilitar la banderola als municipis de més tradició perquè el dia dels foguerons les penjassin als llocs més concorreguts de la festa, així com als concerts que es varen fer.

Els municipis que varen exhibir la banderola del Sant Antoni feminista foren Muro, Pollença, Fornalutx, sa Pobla, Banyalbufar, Manacor, Capdepera i Alcúdia.

7.11. SANT VALENTÍ

El mite de l'amor romàntic gira entorn de fal·làcies i creences falses de l'ideal de l'amor, que, de vegades, crea una dificultat a l'hora d'establir relacions equilibrades i sanes, i provoca una acceptació, normalització o tolerància de comportaments clarament abusius i ofensius.

El 14 de febrer, dia de Sant Valentí, és de les dates del calendari més edulcorades i s'adreça especialment a les dones. Ens animen a consumir, recordant que l'amor és el més important del món, gairebé l'estat natural que hauríem de tenir, l'ideal de vida. Tot ple de llaços, purpurina, cors vermells... Els missatges sobre l'amor romàntic que es llancen sublimarment són plens de trampes per a les dones.

Aquesta acció s'emmarca en la Llei 11/2016, d'igualtat de dones i homes, la qual estableix en l'art. 68 que «les administracions públiques han de dur a terme campanyes de sensibilització que incloguin un conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives destinades a generar canvis i modificacions en les actituds de la població que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista; un conjunt d'accions orientades a evitar o reduir la incidència de la violència masclista per mitjà de la reducció de factors de risc...»

El lema del 2018 ha estat «Estimar no és controlar».

La Direcció Insular d'Igualtat ha organitzat tot un seguit d'actes per acomplir els objectius següents:

- Sensibilitzar la ciutadania sobre la prevenció de la violència masclista.
- Fomentar unes relacions afectives sanes, basades en el respecte, la independència i la igualtat.

Entre les accions desenvolupades, destacam:

Material de sensibilització: el Consell de Mallorca ha creat material de difusió, com cartells, adhesius i cors amb missatges, i material informatiu per difondre als mitjans de premsa escrita i les xarxes socials.

S'han repartit 3.000 adhesius al comerç local gràcies a la **col·laboració de les PIMEM**, amb el lema de la campanya «Estimar no és controlar», per decorar els regals que es fan per a aquesta data a les persones estimades.

150 cartells que s'han repartit entre els ajuntaments de Mallorca i les botigues que ho han sol·licitat. I també es varen repartir 2.000 cors als espais de dones per penjar a les motxilles, a les associacions i col·lectius de joves dels municipis de Mallorca.

Una campanya que s'ha adreçat a tota la població, però sobretot a la més jove perquè puguin iniciar la vida amorosa de forma sana, respectuosa i igualitària.

Actes entorn del 14 de febrer:

- Presentació als mitjans de comunicació de la campanya institucional.
- Gravació i edició d'un vídeo amb el ball de la cançó del vídeo oficial antipatriarcal d'Ana Tijoux, realitzat amb les dones d'Alaró, de Búger i de Capdepera.
- Conferència «Me remito al mito: normalidad y violencia de género», de Miguel Lorente Acosta, exdelegat del Govern central per a la lluita contra la violència masclista. Hi varen assistir una seixantena de persones.
- Realització d'un vídeo de *mannequin challenge* amb la col·laboració de la Federació d'entitats sense ànim de lucre a favor de les persones amb discapacitat intel·lectual «Plena inclusió Illes Balears».

Els mites sobre l'amor romàntic treballats als *mannequin* en forma de globus són: la mitja taronja / l'amor és per a sempre / l'amor ho pot tot / les dones vàrem néixer per esperar / no som la mitja taronja de ningú, som una taronja sencera / sense parella estàs sola / qui t'estima et farà plorar / que l'amor valgui l'alegria, no la pena / controlar no és estimar.

7.12. VIOLÈNCIA SIMBÒLICA: «ÉS AIXÒ VIOLÈNCIA DE GÈNERE?»

Aquesta campanya es va fer en col·laboració amb la Direcció insular de Participació Ciutadana. El concepte de violència simbòlica, també denominat violència social, consisteix a atribuir un menor valor a la posició social de les dones mitjançant accions que en desvaloren la imatge, els adjudiquen estereotips de gènere que en condicionen la posició social, els en neguen la identitat i el valor personal. Aquest tipus de violència reproduceix les relacions desiguals i de dominació patriarcal, tant en les relacions personals amb els homes com en l'àmbit laboral i social en general.

Aquesta campanya divulgativa vol ser una estratègia per combatre la violència simbòlica, ja que contribueix a visibilitzar-la (és la primera passa per lluitar-hi en contra) i a conscienciar la ciutadania que és una forma més de violència de gènere, que afecta totes les dones i les situa en nivell d'inferioritat i de dependència.

Objectius des de l'àmbit de la igualtat:

- Visibilitzar la violència simbòlica com a base de les violències masclistes.
- Reflexionar sobre les nostres actituds davant les violències quotidianes que vivim en el nostre entorn i com es tradueixen en discriminació, subordinació i explotació de les dones.
- Fomentar una actitud personal crítica i activa envers les violències, i contribuir al procés de desconstrucció de l'estructura simbòlica que sustenta la violència masclista.
- Fomentar la transparència i el control de les polítiques públiques per part de la ciutadania.

Objectius des de l'àmbit de la participació ciutadana:

- Fomentar la participació ciutadana en les polítiques públiques desenvolupades en el Consell.
- Establir un canal nou de comunicació directa, en línia i interactiva entre ciutadania i Consell.
- Recollir propostes i suggeriments que puguin orientar les polítiques i les actuacions que es duen a terme des del Consell.
- Fer pedagogia de la participació ciutadana.

El 2018 s'ha centrat en les dones grans, les jubilades com a subjectes de la violència masclista simbòlica.

Entre les accions desenvolupades destacam:

- Una roda de premsa de presentació de la campanya, amb la participació de la doctora en Psicologia i experta en gènere per la UIB Esperança Bosch, i tres dones jubilades: Maria Canyelles, Maria Bover i Tonina Mercadal.
- Un debat (fòrum obert) on la ciutadania va poder fer aportacions a través de la plataforma interactiva de participació ciutadana ENTRE TOTHOM. Amb totes les entrades rebudes es va elaborar un document resum i un grup de treball de persones expertes i se n'extragueren les conclusions i propostes.

Cartell de la campanya

Reunió del grup de treball de persones expertes: Marian Felio, Maria Canyelles, Maria Bover, M. Àngels Fernández, Marta Maicas, juntament amb la directora de Participació Ciutadana i d'Igualtat.

7.13. RECOLLIDA DE QUEIXES: PUBLICITAT SEXISTA

A la Direcció Insular d'Igualtat arriben queixes sobre continguts publicitaris sexistes o que inclouen imatges estereotipades de les dones. És per això que s'ha establert un procediment per fer-les arribar als organismes encarregats de gestionar les denúncies, així com a les empreses o entitats que han promogut una imatge sexista, perquè puguin rectificar o retirar aquesta publicitat.

L'any 2018 s'ha recollit i s'ha tramitat una denúncia:

- PLATAFORMA PER LA LLENGUA, L'ONG del català. El 8 de febrer 2018 per una publicitat sexista per potenciar l'ús del català.

8. SENSIBILITZACIÓ

DIES INTERNACIONALS

8.1. DIA INTERNACIONAL DE LES DONES, 8 DE MARÇ

El Dia Internacional de la Dona neix arran de diferents activitats i moviments obrers de principi del segle xx a l'Amèrica del Nord i a Europa. Des de llavors, aquest dia ha adquirit una dimensió mundial i el moviment internacional de les dones, enfortit per les conferències de les Nacions Unides sobre la dona, ha donat l'oportunitat d'incrementar el suport als drets i a la participació de les dones.

El Consell de Mallorca per commemorar el 8 de març, Dia Internacional de les Dones, ha fet una sèrie d'actes a diverses localitats de Mallorca. El lema del 2018 ha estat **«Escalant cap a la igualtat»**.

Una de les activitats ha consistit a distribuir la banderola dissenyada per a aquesta commemoració a ajuntaments: **50 municipis han penjat la banderola, a més de tots els edificis del Consell de Mallorca**.

Quant a les activitats per commemorar el 8 de març, la Direcció Insular ha fet activitats a **32 municipis de Mallorca**.

Activitats fetes:

- Desplegament de la **banderola** i lectura del manifest proposat pel moviment feminista. Lliurament de les banderoles als ajuntaments de Mallorca

3 de març a les 19.00 h

- «Jo som perquè foren». Lectura dramatitzada dels textos fundacionals dels drets de les dones. Sa Congregació, sa Pobla.
- Acte de commemoració de la filla predilecta Aurora Picornell al Consell de Mallorca. Sala de plens. 6 de març a les 18.00 h

6 de març a les 20.30 h

- «Història de les dones: la irrupció del moviment feminista a Mallorca», Sala de Batles, Sineu

7 de març a les 20.30 h

- «Jo som perquè foren». Lectura dramatitzada dels textos fundacionals dels drets de les dones. Casa de Cultural de Felanitx

8 de març a les 19.30 h

- Manifestació convocada pels moviments feministes de Mallorca. De la plaça de la Porta Pintada fins al Born

9 de març a les 19.00 h

- «Jo som perquè foren». Lectura dramatitzada dels textos fundacionals dels drets de les dones. Na Batlessa, Artà

11 de març de 12.00 h

- Excursió al jardí de les Dones. Grup de dones de la Federació de persones sordes de Mallorca. Artà

12 de març a les 19.00 h

- Projectió del documental ecofeminista *Berta vive* a Cine Ciutat, Palma. Organització: Consell de Mallorca i Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (UIB)

13 de març a les 18.30 h

- «Història de les dones: la irrupció del moviment feminista a Mallorca». Sala de conferències de l'antic Ajuntament de Campanet.

13 de març a les 19.00 h

- «Jo som perquè foren». Lectura dramatitzada dels textos fundacionals dels drets de les dones. Capella de les Escolàpies, Sóller

13 de març a les 20.00 h

- *Encordades*. Participació a la 9a Mostra de Cinema de Muntanya. Teatre Municipal Catalina Valls, Palma

14 de març a les 19.00 h

- «Jo som perquè foren». Lectura dramatitzada dels textos fundacionals dels drets de les dones. Museu del Calçat, Inca

20 de març a les 20.00 h

- «Història de les dones: la irrupció del moviment feminista a Mallorca». Sala polivalent de l'antic mercat de Muro

27 de març a les 19.30 h

- «Història de les dones: la irrupció del moviment feminista a Mallorca». Sala de plens de l'Ajuntament de Montuïri

S'ha elaborat un **fullet informatiu**, amb totes les activitats fetes als municipis de Mallorca.

A més, a través de les activitats formatives i exposicions organitzades de «Genèrica, escola per la igualtat», s'han programat i s'han duit a terme tot un seguit de cursos, tallers i conferències.

Activitats	Núm.
Lectures dramatitzades <i>Jo som perquè foren</i>	5
Excursió al jardí de les Dones	1
Cinema de muntanya <i>Encordades</i>	1
Projectió del documental ecofeminista <i>Berta vive</i>	1
«Història de les dones: la irrupció del moviments feminista a Mallorca»	5
Autoestima	4
Colors dels meus records	8
Com detectar un futur maltractador	2
Dona, cos i ànim	9
Dones que ballen juntes	9

Eduquem en igualtat	3
El dol i les seves manifestacions	1
Enamora't	2
Encantades de la vida	6
Les dones tenim raons per estar dels nirvis	4
Masclisme femení	8
Ofèlia canvia el seu destí	9
Què me contes?	4
Treballar sa	1
Commemoració de la filla predilecta Aurora Picornell	1
Exposició «25 homes donant la cara contra la violència»	1
Exposició sobre Concepción Arenal	3
Exposició «Dones excepcionals en el camp de l'educació»	1
Exposició «La selva dels estereotips»	3
TOTAL	80

Resum de les actuacions:

Municipis			
Alaró	Esporles	Palma	Santa Maria del Camí
Algaida	Felanitx	Petra	Santanyí
Artà	Inca	Pollença	Selva
Banyalbufar	Lloret de Vistalegre	Porreres	Sineu
Binissalem	Llubí	Port de Pollença	Ses Salines
Búger	Manacor	Puigpunyent	Sineu
Bunyola	Mancor de la Vall	Sa Pobla	Sóller
Campanet	Marratxí	Sant Joan	Son Servera
Campos	Montuïri	Sant Llorenç	Vilafranca
Deià	Muro	Santa Eugènia	
TOTAL			37

Mostra de la cartelleria del 8 de març:

8.2. 25 DE NOVEMBRE

La Direcció Insular d'Igualtat i els ajuntaments de Mallorca, per commemorar el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones, va programar tot un ventall de propostes, amb una sèrie d'activitats i d'actes entorn d'aquesta cita reivindicativa, i hi va involucrar els ajuntaments.

La inclusió dels homes en les polítiques de gènere és incipient en el món. L'any 2005 el paper dels homes en la promoció de la igualtat de gènere, centrat en la conciliació de la vida laboral i familiar, va ser una de les àrees estratègiques prioritàries de la Unió Europea. El Consell de la Unió Europea 2006 va aprovar el document Els homes i la igualtat de gènere, en el qual es reconeix que, per millorar la situació de les dones, s'ha de tenir en compte la implicació dels homes en la igualtat de gènere i l'impacte positiu que té sobre els homes i el benestar de la societat (com ja havia fet abans la recomanació de les Nacions Unides el 2004).

La campanya d'enguany per al 25 de novembre amb el lema «Homes donant la cara contra les violències masclistes» va sorgir de la necessitat d'implicar-los en la lluita per eliminar la violència contra les dones i contribuir a trencar el silenci masculí, ja que s'hi pronuncien en contra públicament. A la vegada, volem promoure un canvi en els models masculins masclistes que trobam a la base d'aquesta violència.

La campanya es reforça amb un vídeo diari d'un home que dona la cara, amb frases senzilles sobre formes diferents de violència masclista, moltes vegades naturalitzades i massa acceptades per la societat.

Hem de destacar el **conveni fet amb l'entitat de Serveis Ferroviaris de Mallorca (SFM)** per visibilitzar la campanya al metro i als trens.

Activitats fetes:

- Desplegament de la banderola commemorativa del 25 de novembre als edificis del Consell de Mallorca, als espais de dones i als municipis adherits de Mallorca. De dia 19 al 26 de novembre. A més, es varen fer 8 banderoles més per repartir entre els municipis que encara no en tenien.
- Llançament d'una campanya de comunicació adreçada directament als homes per conscienciar-los de la seva responsabilitat per aconseguir una societat igualitària. Aquesta va consistir en:
 - Material de sensibilització: cartells per a tots els municipis i vídeo per difondre el missatge.
 - Difusió a les xarxes socials de 25 vídeos amb missatges de 25 homes i 6 imatges.
 - Difusió als terminals de TV als metros i trens dels vídeos (conveni amb SFM).
 - Difusió de la campanya a la premsa.
 - Es va reutilitzar i difondre l'etiqueta del 2017 #25NmasclismeNo als municipis.
- Espectacle poètic i musical amb escenificació «Crits de resistència» (3 edicions). L'espectacle escenifica el procés que hem seguit les dones fins arribar a aconseguir el paper que ens pertoca.
- Taller Masculinitats en positiu amb homes per treballar la VG i la masculinitat hegemònica (3 tallers: a Felanitx, Algaida, Inca). Amb la col·laboració del Departament de Joventut del Consell de Mallorca.

- Exposició itinerant: «Els homes donant la cara»: exposició d'una setmana. Inauguració: el 15 de novembre a Sóller i després a Son Servera i Alcúdia.
- Exposició el 25N al vestíbul de Palau Reial de tres quadres d'Ada Martínez sobre la violència de gènere.
- Declaració institucional: es va fer una declaració institucional del Consell de Mallorca que es va enviar a tots els municipis de Mallorca perquè la poguessin adaptar.
- Imatge del 25N_ logo i xapes
- Actes a municipis: conferències, curtmètrages, exposicions i tallers sobre la violència masclista a diferents municipis de Mallorca.
- Publicació d'un fullet electrònic divulgatiu del que fa la Direcció Insular d'Igualtat als municipis.

Activitats	nombre
Espectacle «Crits de resistència»	2
Taller Teixint nous models	2
Exposició itinerant «25 homes donant la cara...»	3
Taller Com detectar un futur maltractador	3
Taller Dona, cos i ànim	1
Taller Ofèlia canvia el seu destí	2
Taller Què me contes?	1
Exposició «La selva dels estereotips»	2
Taller Autoestima per a dones	2
Taller Encantades de la vida	3
Taller Dones que ballen juntes	1
Taller Masclisme femení	1
TOTAL	23

Municipis on s'han fet	
Alaró	Porreres
Alcúdia	Puigpunyent
Binissalem	Sa Pobla
Campos	Sant Llorenç
Inca	Santanyí
Llucmajor	Selva
Manacor	Ses Salines
Muro	Sineu
Palma	Sóller
Pollença	Son Servera
TOTAL	20

Mostra de la cartelleria del 25 de novembre

9. «GENÈRICA, ESCOLA PER LA IGUALTAT»

La Direcció Insular d'Igualtat des de 2009 desenvolupa un programa formatiu per a la ciutadania i als municipis de Mallorca, anomenat «Genèrica, escola per la igualtat».

«Genèrica» va néixer com a resposta a la necessitat de transmetre què és la igualtat entre dones i homes a tot un ventall de persones.

El programa «Genèrica, escola per la igualtat» inclou activitats diferents (tallers, teatre, cinefòrum, exposicions) amb una mateixa finalitat: facilitar espais de reflexió que promoguin la igualtat de gènere i la lluita contra la violència masclista.

En aquesta edició, hem oferit propostes noves, com l'abordatge de les noves masculinitats, la diversitat i els tallers per potenciar el lideratge de les dones i el seu apoderament.

Des de l'inici «Genèrica» ha evolucionat, s'ha consolidat com a referent d'escola per la igualtat als municipis de Mallorca i s'ha hagut d'adaptar als canvis normatius i competencials actuals.

9.1. ELS OBJECTIUS GENERALS QUE HEM TREBALLAT EL 2018

- Sensibilitzar sobre la violència de gènere.
- Facilitar espais de reflexió sobre la construcció de la feminitat i masculinitat.

- Construir una societat més justa, fugint dels estereotips de gènere.
- Potenciar l'autoestima i l'apoderament de les dones.
- Donar a conèixer la coeducació en valors d'igualtat.
- Fomentar la representació en igualtat de les persones LGTBI.

9.2. OBJECTIUS ESPECÍFICS PRIORITARIS TREBALLATS AL 2018

Els objectius específics i els tallers previstos al 2018 són els següents:

Sensibilitzar sobre la violència de gènere

- Enamora't
- Masclisme femení
- 25 Homes donant la cara contra la violència masclista
- Què me contes?

Facilitar espais de reflexió sobre la construcció de la feminitat i masculinitat

- Els homes no ploram i així ens va
- Entre homes, un espai fet per homes que entenen la igualtat
- Perquè mola deixar de ser masclista
- Dones excepcionals en el camp de l'educació
- Concepción Arenal

Construir una societat més justa, fugint dels estereotips de gènere i amb un millor benestar per a les dones

- Les dones tenim raons per estar dels nirvis
- Ofèlia canvia el seu destí
- Colors dels meus records
- Treballar sa. Entrenament bàsic de la motricitat corporal aplicat a les feines dins l'hoteleria i neteja

Potenciar l'autoestima i l'apoderament de les dones

- Una passa a favor teu: seminari d'autoestima per a dones
- Encantades de la vida
- Dona, cos i ànim
- Dones que ballen juntes

Donar a conèixer la coeducació en valors d'igualtat i LGTBI

- Eduquem en igualtat
- La selva dels estereotips
- Com detectar un futur maltractador

9.3. CLIENTELA

Tots els ajuntaments de Mallorca (amb excepció de l'Ajuntament de Palma, per la Llei de capitalitat del 2006). Igualment, a partir de l'aprovació de la nova Llei d'igualtat 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, amb presència especial als municipis de menys de 20.000 habitants (art. 19.3. menys de 20.000 habitants), amb preferència per als que s'han adherit a l'Estratègia local per la igualtat.

Adreçat a la ciutadania, a dones i a col·lectius específics.

9.4. EL CONTEXT DE LA NOSTRA INTERVENCIÓ

Els municipis receptors són els encarregats de gestionar al territori l'oferta formativa que sol·liciten i és per això que trobam una gran diversitat de municipis amb realitats diferents, pel que fa a la dotació d'infraestructures i de personal per gestionar les accions.

9.5. RESUM ESTADÍSTIC

S'han duit a terme **21 activitats diferents**, repetides a **37 municipis**, amb un total de **84 accions en tot l'any**. S'han anul·lat 19 accions, bàsicament per manca d'inscripcions. Hi ha hagut 12 renúncies per manca de temps o per dificultats d'organització dels ajuntaments sol·licitants. 15 han estat pendents de programació per diferents qüestions administratives o disponibilitat del docent i 3 que, en el moment de la petició, ja estaven exhaurides.

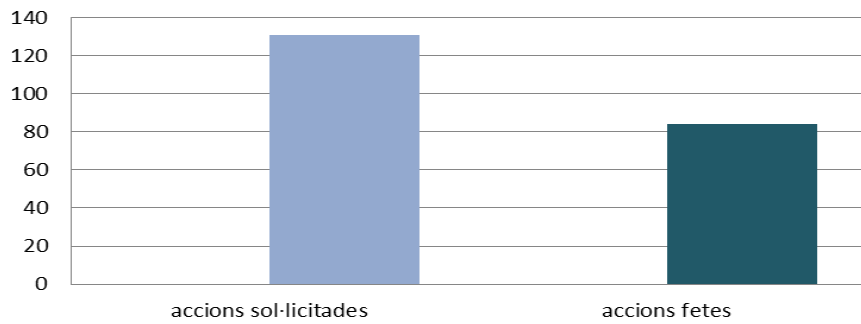
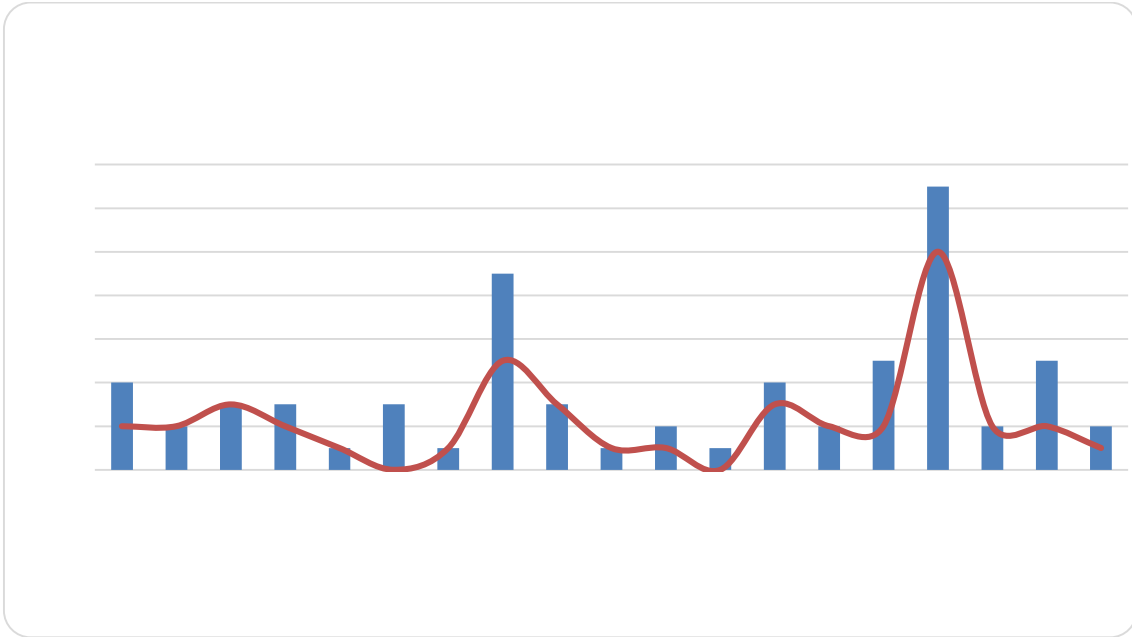
Activitats	2018
Programades	131
Anul·lades, renunciades, pendents	47
Fetes	84

El 2018 hem aconseguit un 71 % de presència a través de l'escola de «Genèrica» als ajuntaments. A continuació, es pot veure l'evolució de «Genèrica» al llarg dels darrers anys:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Activitats	3	10	15	20	27	21
Municipis	6	19	32	31	44	37

La baixada tant d'accions com de municipis participants es deu a diferents problemes administratius derivats de la nova Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

Relació de municipis i d'accions de «Genèrica» sol·licitades i fetes

Reportatge gràfic:

EXPOSICIÓ

**25N
HOMES
DONANT
LA CARA
CONTRA
LA VIOLENCIA
MASCCLISTA**

Direcció Insular
d'Igualtat

Lloc: Departament de Benestar Social i Igualtat, c/Albellons, 2 ALCÚDIA
 Durada: del 29 de novembre al 10 de desembre 2018
 Inauguració: dia 29 a les 12.00 h

PROGRAMACIÓ DE FORMACIÓ

TALLER:
«DONES QUE BALLEN JUNTES»

El cos en moviment i a l'hora en grup, crea sentiments de confiança, complicitat, empatia, comunicació, comunitat, energia col·lectiva i solidariat.

**17 (dilluns) i 19 (dimecres)
 de setembre de 2018
 de 18.30 a 20.30 hores**

**Capella de les Escolàpies
 SÓLLER**

TALLER GRATUÏT
 Inscripcions a tel. 971.61.48.36

Inscripció electrònica:
<https://goo.gl/3srms/8l9yaPDrQaZehfKA23>

TALLER :

«COLORS DELS MEUS RECORDS»

La memòria és un recurs perquè visquem el sentit de la vida aquí i ara, connecta amb les emocions que suscitem dels records, té poder, a crear la memòria nostra en un dibuix, unes fotografies o en un vídeo, però també, que Tàndem i l'Associació de la comunitat, o comparteixen històries a través d'activitats en línia.

Dies 12, 19 i 26 d'abril.
De les 16,30 a les 18,30 h.

LOCAL DE PERSONES MAJORS
SANT JOAN

PLACES LIMITADES
ACTIVITAT GRATUÏTA

Inscripcions: a l'Ajuntament o a l'Associació de Persones Majors de Sant Joan (CSA Sabadell)

Adreça electrònica:
inscripciones@tandem.org

Fins a dia 5 d'abril 2018

10. APODERAMENT DE LES DONES I GRUPS DE DONES

10.1. TROBADA DE DONES DEL PLA DE MALLORCA

Els objectius de la trobada de dones organitzada pel Comitè Comarcal d'Igualtat des Pla varen ser: crear un espai de trobada per a dones de la comarca, donar visibilitat a les aportacions de les dones com a agents actius i cooperar els diferents municipis participants en l'Estratègia local per la igualtat.

A la trobada hi varen participar nines i dones dels municipis de Sineu, Sant Joan i Vilafranca. Les entitats i associacions que hi varen col·laborar foren l'Ajuntament de Sineu, el Col·lectiu de Dones de Llevant, l'AMIPA de Sineu, l'Associació de Circ Carpa, la companyia de teatre TEATIU i Bruixes de Mallorca.

11. «MALLORCA TÉ NOM DE DONA»

Per tercer any consecutiu, la Direcció Insular d'Igualtat, a través de la campanya «Mallorca té nom de dona», dona visibilitat a l'aportació de les dones, sovint menyspreada o oblidada, en els diferents àmbits socials (ciències, arts, treball, economia, esport, etc.) i, a la vegada, sensibilitza la societat civil i les institucions i reconeix la importància del treball de les dones i del seu lloc en la societat.

El 2016 es va dedicar a la figura de **Catalina Homar**.

El 2017 es va dedicar a les figures de: **Clara Hammerl i Margalida Jofre**.

El 2018 s'ha dedicat a les figures de **Dorothea Bate, Gabellines i Sabateres**.

11.1. DOROTHEA BATE

Dorothea Bate (1878-1951) va ser una paleontòloga, zoòloga i ornitòloga anglesa. Va ser la primera dona contractada com a científica, a 19 anys, pel Natural History Museum de Londres. Entre 1901 i 1911, Bate va explorar les zones muntanyoses de les illes de Creta, Xipre i les Illes Balears i les seves investigacions varen proporcionar mostres clares de la selecció natural de les espècies que habiten illes remotes. Va trobar fòssils d'elefants pigmeus i hipopòtams a Xipre i Creta. A Mallorca, va descobrir una espècie extinta d'artiodàctil i la va denominar *Myotragus* (cabra-rata), a més de restes de tortugues gegants i del liró gegant de Mallorca (*Hypnomys morpheus*), de la mida d'un esquiol.

Durant tota la vida va treballar amb l'objectiu de conèixer la fauna terrestre del Pliocè, per la qual cosa va fer nombroses campanyes per la costa mediterrània. Després de Mallorca (anys 1909 i 1910), va anar a Menorca, Eivissa, Creta, Gibraltar, Palestina, Sardenya, Malta i algunes zones del nord d'Àfrica.

Al llarg del 2018 s'han fet les activitats següents:

- Presentació al Consell de Mallorca de l'Any Dorothea Bate: amb la implicació de l'Ajuntament de Capdepera i de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (Imedeia) (2 de maig de 2018).
- Edició del còmic: *Dorothea Bate, la caçadora de fòssils que va descobrir el Myotragus balearicus*, fet per la dissenyadora gràfica Elisa Martínez Martínez, que en va fer la il·lustració, la maquetació i el disseny. Se'n varen fer 5.000 exemplars.
- Presentació del còmic el dimecres 14 de novembre, a les 19.30 hores, a la Biblioteca del Centre Cap Vermell (carrer de l'Agulla, 5, Cala Rajada, Capdepera).
- Taula rodona «Dones científiques»: el 18 de maig, a la sala d'actes de la Misericòrdia (via Roma, Palma) a les 19.30 hores. L'objectiu d'aquesta taula rodona va ser donar més visibilitat al col·lectiu de dones científiques i fomentar accions que facilitassin l'accés a l'ocupació de manera igualitària; conèixer les dificultats extremes que es poden trobar les dones dins el camp de la investigació majoritàriament masculinitzat i com superar-les; afavorir una trobada, des de la perspectiva de gènere, per donar a conèixer experiències i bones pràctiques de dones investigadores i així contribuir-ne a l'apoderament. Hi varen participar les arqueòlogues Beatriz Palomar Puebla i Lúa Valenzuela, i Ann Diaz, biòloga.

Va moderar la taula rodona Helena Inglada, també arqueòloga. Es va comptar amb la participació especial de la coral femenina Minuet, de Bunyola.

- Escultura de Dorothea Bate: feta per l'escultora Laura Hedrosa Sigüenza i ubicada a la plaça d'Orient de Capdepera. Per dur a terme aquesta actuació, es va signar un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Capdepera. Es va descobrir el bust el 16 de desembre, a les 16.00 h amb una placa commemorativa i un relleu del Myotragus. Hi va haver una rebuda de les autoritats amb música i ball de bot.
- Llibre *Dorothea Bate i Myotragus balearicus, una científica valenta, pionera en la recerca de fòssils*, per Karoryn Shindler. Aquesta és l'edició (autoria) de dos capítols traduïts al català, del llibre que fan referència a l'estada de Dorothea a Mallorca *Discovering Dorothea by Karolyn Shindler*. Per a això, hem hagut de pagar els drets de publicació (text i imatge) subministrats per The Trustees of The Natural History Museum, que és qui posseeix els drets d'autor, la marca comercial i tots els drets de propietat intel·lectual d'aquesta obra. Al llarg del 2019 se'n farà l'edició.
- Participació al «Còmic Nostrum!». Vàrem participar amb el còmic de Dorothea Bate al Festival Internacional de Còmic de Mallorca 2018.
- El dissabte 27 d'octubre, a les 13 hores, es va presentar al Casal Solleric. Elisa Martínez en va signar exemplars. Durant tot el festival, se'n varen repartir còmics a l'estand del clúster al passeig del Born de Palma.

Roda de premsa de la presentació de l'Any Dorothea Bate

Presentació del còmic d'Elisa Martínez

Bust de Dorothea Bate, de Laura Hedrosa Sigüenza

Participació a la fira «Còmic Nostrum!»

Taula rodona «Dones científiques»

11.2. SABATERES

Per primera vegada, aquest número de còmic de la campanya «Mallorca té nom de dona», el dedicam a un col·lectiu de dones, se centra en les sabateres. La gènesi d'aquest treball va ser la magnífica exposició «Les invisibles» que va organitzar Noümen Cultura Participativa i el Museu del Calçat d'Inca, que recollia l'aportació femenina a aquesta indústria. Va ser comissariada per Catalina Ginard Esteva, Sandra A. Rebassa Gelabert i Esperança Rosselló Hernández, que ara s'han encarregat de l'assessorament del còmic, dibuixat magistralment per Enriqueta Lorca.

La indústria del calçat ha estat —i continua sent— important a Mallorca i ha suposat una font de riquesa indubtable a diferents zones de l'illa (Palma, Esporles, Lluçmajor i, per descomptat, la comarca des Raiguer: Inca, Lloseta, Alaró, Binissalem, Mancor, Selva). Per això, consideram just ressaltar-ne el paper, fins ara desdibuixat, de les dones. Les dones han format part de la indústria del calçat, de manera silenciosa i discreta, des de l'inici als petits tallers, a les grans fàbriques, des de casa i, actualment, continuen fent diferents tasques i

funcions que no tenen res a veure amb el que sempre s'ha conegut com «les tasques pròpies de la dona».

Al llarg del 2018 s'han fet les activitats següents:

- Edició del còmic: *Sabateres, l'empremta de les dones de la indústria del Raiguer*. Fet per la dissenyadora gràfica Enriqueta Llorca, que en va fer la il·lustració, la maquetació i el disseny final. Se'n varen fer 5.000 exemplars.
- Participació al «Còmic Nostrum!». Vàrem participar amb el còmic *Sabateres* al Festival Internacional de Còmic de Mallorca 2018.
- El diumenge 28 d'octubre, a les 13 hores, es va presentar el còmic al Casal Solleric. Enriqueta Llorca en va signar exemplars i, durant tot el festival, se'n varen repartir còmics a l'estand del clúster al passeig del Born de Palma.
- Presentació del còmic *Sabateres* a Alaró: el dimecres 12 de desembre, a les 19 hores, es va presentar al Casal de Son Tugores, amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Alaró i amb la participació de Noümen Cultura participativa i Enriqueta Llorca, que va signar còmics. En nom de les sabateres d'Alaró hi varen participar Aina S. Bestard i Joana Bernat Martorell.

11.3. GABELLINES

Al llarg del 2018 s'han fet les activitats següents:

- Edició del llibret *Gabellines, de les primeres a emancipar-se*, fet per la historiadora Bel Peñarrubia Marqués. Se'n varen fer 5.000 exemplars.
- Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Capdepera i familiars de les dones gabellines, es va poder assolir l'objectiu que tot Mallorca les conegui i n'estigui orgullós, perquè és just reconèixer el valor social d'aquestes dones tan preuades.
- Presentació del llibret *Gabellines*: l'11 de juny a les 19 hores, es va presentar al Teatre Municipal de Capdepera (carrer del Col·legi, 18), amb la intervenció de l'autora, Bel Peñarrubia. També es varen repartir i signar llibrets.

Presentació llibret
gabellines

11 de juny a les 19 h

Lloc: Teatre Municipal de Capdepera
C/ Del Col·legi, 18

CAPDEPERA

Programa

19.00 h Presentació a càrrec de Rafael Fernández, batle de Capdepera, Jesús Jurado Juan, conseller de Participació Ciutadana i Presidència i Nima Parrón Mate, directora Insular d'Igualtat del Consell de Mallorca.

19.30 h Intervenció: Isabel Peñarrubia Marqués, autora del llibret.

 Direcció Insular d'Igualtat
Departament de
Participació Ciutadana i Presidència

11.4. CLARA HAMMERL

El 2018 seguim homenatjant Clara Hammerl, amb diferents actes al llarg de l'any:

- Acte de reconeixement de l'Ajuntament de Pollença: reconeixement de la figura de Clara Hammerl el 15 de març del 2018 al municipi de Pollença.

11.5. MARGALIDA JOFRE

El 2018 seguim homenatjant Margalida Jofre, amb diferents actes al llarg de l'any:

- Presentació del còmic *Margalida Jofre, la dona que va rompre barreres*: una dona excepcional que va poder accedir a l'educació tot i ser sorda gràcies a pertànyer a una família adinerada, però ella no va aturar fins que gent com ella, que no tenia la mateixa sort, pogués tenir un espai on comunicar-se, aprendre la llengua de signes i rompre la barrera del silenci.
- El 4 de febrer de 2018, es va presentar per primera vegada el còmic, que ha estat possible gràcies a la col·laboració de l'Associació de Persones Sordes de Mallorca. L'autora, Ana Rosa Abejón, i Alejo Mira, il·lustrador, varen signar exemplars del còmic a totes les persones assistents.
- Presentació a Palma del còmic *Margalida Jofre, la dona que va rompre barreres*: el 19 d'abril de 2018, a les 19 hores, es va presentar el còmic a Palma, a la Biblioteca Joan Alcover. L'autora Ana Rosa Abejón en va signar exemplars.
- Inauguració d'una placa. El 6 de novembre de 2018 es va inaugurar una placa al carrer de Margalida Jofre, al portal de ca seva a Andratx.

Margalida Jofre, la primera presidenta i creadora de l'Associació de Persones Sordes de Mallorca (ASPM)

11.6. VISITES GUIADES AL JARDÍ DE LES DONES D'ARTÀ

El jardí, d'uns 10.000 metres quadrats, té devers vint estacions que parlen de dones que fan o han fet història a Mallorca.

El jardí de les Dones és una antiga plantació d'ametlers que t'envolta amb una vegetació típica mallorquina; amb l'aroma dels ametlers, garrovers, mates, llentiscle, iuques, àloe vera, herbes aromàtiques, romaní silvestre, etc.

Pels caminois sinuosos s'arriba a diferents llocs. Alguns bancs i cadires et conviden a seure i a contemplar les diferents estacions.

La biografia d'aquestes dones de la història, la política, el món laboral, els contes, les llegendes i la literatura cobren vida amb les imatges, documents, teles, cançons i instal·lacions d'aquest jardí.

És un espai on conviuen història, cultura, igualtat i política. Són dones que han destacat en el seu camp: sor Francinaina Cirer, Aurora Picornell, Catalina Homar, Nuredduna, George Sand, Cèlia Viñas, Maria Antònia Oliver, Carme Riera, Maria del Mar Bonet, etc.

La visita és de 2 hores, aproximadament. Enguany, 2018, s'han fet les següents:

Visita guiada al jardí de les Dones 2018	Participants
Espai de Dones d'Inca	Anul·lat
Alcúdia (Espai de Dones de sa Pobla)	19
Federació de Persones Sordes Illes Balears	24

11.7. SUPORT A LES ASSOCIACIONS

S'ha treballat amb les associacions de la Part Forana a través dels espais de dones d'Inca, de Manacor, sa Pobla i Felanitx. Vegeu l'apartat d'«Apoderament de les dones» (punt 4) a les memòries dels espais de dones, en especial, la trobada de dones a Sineu.

S'ha col·laborat amb l'entitat Escull solidari en el projecte «Yes, youth for an equalitarian society», en el marc del programa ERASMUS+, que és un projecte d'intercanvi juvenil per treballar amb joves la igualtat de gènere mitjançant una fireta d'entitats. Els objectius eren:

- Donar visibilitat a la feina que s'està fent en aquest camp des de diferents entitats.
- Fer una tasca educativa de conscienciació.
- Donar recursos als treballadors i les treballadores juvenils per treballar aquest tema.
- Generar sinergies entre les entitats que treballen per la igualtat de gènere.

La participació de la Direcció Insular d'Igualtat durant la fira va consistir a posar una paradeta amb informació sobre les campanyes que feim i sobre la xarxa d'espais de dones al territori. A més es varen fer dos tallers adreçats a l'alumnat d'instituts de Palma sobre la igualtat i les relacions saludables. Hi varen participar les agents d'igualtat de l'Espai de Dones de Manacor i de Sóller i una tècnica de Palma.

12. REUNIONS DE COORDINACIÓ I COL·LABORACIÓ DE LA DIRECCIÓ INSULAR D'IGUALTAT

La directora insular va participar a diferents trobades i reunions d'àmbits diversos:

- Amb l'Ajuntament de Sóller per posar en marxa l'Espai de Dones de Sóller, varen mantenir un seguit de reunions el 18 de gener, el 31 de gener, el 13 de juny i el 27 de juny.
- Amb la regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament de Palma, per valorar conjuntament les campanyes «No i punt!» (29 de gener); «Palma té nom de dona» (9 de maig). Amb la regidoria de Cultura el 30 de maig i el 17 d'agost.
- Amb l'Ajuntament Pollença pel Premi Clara Hammerl de reconeixement dones (15 de març).
- Amb l'Ajuntament de Muro per la xerrada sobre el moviment feminista a Mallorca (20 de març).
- Amb l'Ajuntament de Alcúdia per «No i punt!»
- Amb l'Ajuntament de Calvià per coordinar el treball sobre la problemàtica relacionada amb la prostitució (5 de juny).
- Amb l'Ajuntament de Bunyola per al programa Joves qualificades.
- Reunió amb tots els ajuntaments i l'IBDona sobre la iniciativa del Segell de Qualitat en Igualtat (5 de juliol).

- Participació a taules locals sobre violència de gènere, a Felanitx (25 de maig) i a Calvià (21 de novembre).
- Reunió explicativa sobre subvencions a ajuntaments i associacions de dones (11 d'abril).
- Xerrada explicativa sobre Igualtat al Consell de Mallorca a FP Son Llebre (16 de gener) i a l'alumnat d'Educació Social i Pedagogia (19 d'abril).
- Assistència a l'acte del Dia Internacional de la Dona i la Nina en la Ciència (9 de febrer).
- Assistència al primer fòrum Mujeres que Marcan (6 de març), Dia Internacional de la Dona i la Nina en la Ciència (9 de febrer).
- Assistència i participació al seminari «Oci nocturn i llibertat sexual» (11 de desembre).
- Assistència i participació a l'Observatori de Gent Gran de l'IMAS (11 de desembre).
- Assistència i participació a l'acte de celebració del 10 anys del Col·lectiu de Dones de Llevant, a Manacor (10 de juny).
- Assistència i participació a la comissió seguiment del Pla d'Igualtat de l'IMAS (14 de setembre).

La directora insular d'Igualtat ha mantingut reunions regulars de coordinació de polítiques de gènere amb les institucions de l'Ajuntament de Palma i l'IBDona:

- Amb l'Ajuntament de Palma: es varen mantenir 2 reunions amb la regidoria d'Igualtat, Joventut i Drets Cívics (29 de gener i 9 de maig) i amb la regidoria de Cultura (30 de maig i 17 d'agost).
- Amb l'IBDona i amb la regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament de Palma hi va haver 4 reunions de coordinació (13 de febrer, 13 de març, 28 de març i 24 d'abril).
- Amb l'IBDona s'ha mantingut una reunió sobre el Pacte Estatal contra la Violència de Gènere (31 d'agost).
- La directora insular d'Igualtat va assistir al consell rector de l'IBDona (24 d'octubre).

Taula rodona sobre prostitució. Calvià

13. REUNIONS PER AL TRASPÀS DE COMPETÈNCIES DEL GOVERN BALEAR I LA DIRECCIÓ INSULAR D'IGUALTAT

De conformitat amb l'apartat 20 de l'article 70 de la norma institucional autonòmica en matèria de polítiques de gènere i dona, com a moltes altres a les quals es refereix l'article esmentat, els consells insulars tenen reconegudes, per llei, competències pròpies, les funcions i els serveis inherents, a les quals, d'acord amb el que preveu el darrer paràgraf de l'article 70 esmentat, s'han de traspasar a les institucions insulars mitjançant un acord de la Comissió Mixta Govern-consells insulars —òrgan de caràcter paritari que preveu la disposició transitòria cinquena de l'Estatut d'autonomia— que ha de prendre la forma de proposta al Govern de les Illes Balears, el qual, mitjançant un decret, l'ha d'aprovar.

Reunions a les quals ha assistit el Consell de Mallorca:

- 15 de febrer
- 31 de maig
- 30 de juliol
- 31 d'octubre
- 21 de novembre
- 5 de desembre
- 17 de desembre

14. PRESENCIA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

GENER

- «Presentación de los resultados de la campaña contra las agresiones sexistas en la part forana» UH
- «El plan contra las agresiones en fiestas registró dos casos en Sóller y Artà en 2017» DM
- Entrevista sobre la campanya «No i punt!» de les festes de Sant Antoni. SER Radio Mallorca
- «37 festes populars i 34 ajuntaments de Mallorca han penjat la banderola de “no i punt”» *Balears*

FEBRER

- «El control no es amor» UH
- Entrevista «Mallorca té nom de dona». Programa *SER MUJER*. Cadena SER
- Entrevista sobre la campanya de Sant Valentí. IB3 Ràdio
- «El Consell repartirà dos mil corazones por San Valentín» DM
- «Amar de forma sana» UH
- Tribuna Nina Parrón: «Un billón, insoportable cifra» DM
- «Dedican un cómic a Margalida Jofre, una inspiración para las personas sordas» ABC.es

MARÇ

- «Tiempos de mujeres» UH *Brisas*
- Tribuna Nina Parrón: «Una semana después del 8M» DM
- Entrevista al programa *La vila del pingüí*. Ona Mediterrània
- Tribuna Nina Parrón: «Todas y cada una» UH

ABRIL

- «Unas 80 personas participan en las II jornadas formativas de la campaña No i Punt» *Europa Press*
- «Unes 80 persones participen a les II jornades formatives de la campanya No i Punt» *Balears*
- «Mujeres de varios partidos dan su apoyo en cartas y redes a Nina Parrón» UH
- «Un centenar de políticas expresan su “apoyo y solidaridad” con Nina Parrón» DM
- Tribuna «Els homes ni podem ni volem callar» UH
- «Visibilizar al colectivo lésbico» UH

MAIG

- Tribuna de Nina Parrón: «Nos quieren mártires, nos queremos vivas y libres» DM
- «El Consell presenta la programación del año Dorothea Bate» *Europa Press*

- «Dorothea Bate, protagonista de “Mallorca té nom de dona”» DM
- «Campanya en 35 municipis isleños contra las agresiones machistas» DM
- «La campanya “No i Punt” contra las agresiones sexistas llegarà a 35 municipis de Mallorca» UH
- «Trenta-cinc pobles de Mallorca s’involucren en el “No i Punt”» *Ara Balears*
- Entrevista al programa *La vila del pingüí*. Ona Mediterrània
- Entrevista als informatius. IB3 ràdio
- «Moros y payeses reciben consignas para evitar agresiones sexistas durante el multitudinario Firó» DM

JUNY

- «El Consell pide “tratar con dignidad” a las prostitutas nigerianas de Magaluf» UH
- «El ejemplo de las mujeres “gabellines”» DM
- «El ayuntamiento cambia los nombres franquistas de dos calles por otros de referencias femeninas» DM
- «Las “dones de la llata” y las “Dones de la mar” tendrán su calle en el municipio» UH
- «Una canción no sexista para un verano sin agresiones» DM
- «Capdepera con la campanya NO I PUNT» DM
- «Pina/Algaida/Randa Adhesión al NO I PUNT y No siguis ase» DM
- «L’ajuntament d’Algaida s’adhereix un altre any a la campanya NO I PUNT juntament amb altres entitats del municipi» *Es Saig*
- «Campanet: Una rúa bajo el calor del verano» DM
- «El Consell se pronuncia a favor de que las niñas bailen en las danzas de Indis y Moretons» UH

JULIOL

- «Sa Bassa. Para el Consell sí; para la Associació Sant Domingo, no» DM
- «Se inician en Mallorca los talleres de autodefensa feminista Wen-do» *Mallorcardiario*
- «Santanyí se suma al “NO I PUNT”» *Mallorcardiario*
- «Tibia protesta en Mallorca contra la condena a Juana Rivas» UH
- Tribuna de Nina Parrón: «Cuando la sociedad hace CLICK» DM
- Tribuna de Nina Parrón: «No es el alcohol, es el machismo» UH
- Entrevista sobre la campanya «No i punt!» UH ràdio
- «El Consell inicia els tallers d’autodefensa feminista Wen-do» *Balears*

AGOST

- Entrevista sobre la cançó del «No i punt!» IB3 ràdio
- Entrevista sobre la interrupción voluntària de l’embaràs. IB3 ràdio

SETEMBRE

- «Trabajadoras del sexo: ¿profesión o explotación?» UH
- Entrevista sobre l'agressió sexual a Lloseta. COPE
- «El plan “No i Punt” contra agresiones sexuales sensibiliza a 6000 personas» DM
- «La campaña NO i Punt consigue sensibilizar a más de 6000 personas en la lucha contra las agresiones sexuales» *Europa Press*
- «Concluye la campaña No i punt del Consell contra las agresiones sexistas tras llegar a 6000 personas» *Mallorcadiario*
- «La campaña NO i Punt sensibiliza a más de 6000 personas en la lucha contra las agresiones sexuales» UH

OCTUBRE

- Notícia de recollida de signatures. UH
- «Que em denunciï un home demanant-me una multa no m'importa gaire» *AGUIAT.CAT*
- «Visto para sentencia el juicio de Nina Parrón por injurias a Jorge Skivinski» *El Mundo*
- «Concentración de apoyo a Nina Parrón en un juicio por injurias» DM
- *Directora-igualdad-mallorca-sienta-banquillo-denunciar-apologia-machismo.html Público*
- «Visto para sentencia el juicio de Nina Parrón por injurias a Jorge Skivinski» Cadena SER
- Tribuna Antònia Matamalas: «Nina Parrón ante la justicia» DM
- «Parrón se defiende en el juicio por injurias: “Hice lo que tenía que hacer”» UH
- «Parrón niega que calumniara al autor de una carta que cuestionó un crimen machista» DM
- «Parrón, acusada d'injúries, declara que es banalitzaren les lleis de violència de gènere» ARA
- «Nina Parrón es declara innocent al judici per calúmnies contra Skivinski» IB3 TV
- «La responsable de Igualdad de Mallorca se enfrenta a una multa de 50.000 euros por denunciar apología del “terrorismo machista”» *El Diario.es*
- «A Dorothea Bate le negaron la voz como científica» DM

NOVIEMBRE

- «El Consell implica a los hombres contra la violencia machista» DM
- «Hombres contra la violencia machista» UH
- «Los hombres” dan la cara” contra la violencia machista» *El Mundo*
- Entrevista de ràdio per la campanya 25N. Ràdio Pollença
- «Els homes som els culpables de l'existència de la violència de gènere» *ARA Balears*
- «Exposiciones y talleres para el 25N Día contra la violencia de género» DM

- «El Consell de Mallorca se suma a las muestras de rechazo a la violencia» UH
- «Les Balears es bolquen contra la violència masclista en el 25N» *Ara Balears*
- Entrevista a la directora pel 25N. Canal 4
- Entrevista sobre «Genèrica, escola per la igualtat». *Illes i pobles* IB3
- Entrevista sobre «Genèrica, escola per la igualtat». *Illes i pobles* IB3
- «Los Consells Insulars gestionarán las competencias en materia de Igualdad y LGTBI» Canal 4
- «Govern y consells cierran el traspaso de competencias de Igualdad y LGTBI» DM
- «Veinticinco hombres dan la cara contra la violencia machista en la campaña del Consell de Mallorca y SFM» *Europa Press*
- Tribuna de Nina Parrón: «Un hombre de verdad» DM
- Declaracions sobre la manifestació del 25N. Ona Mediterrània

DESEMBRE

- «Salir de fiesta: un paréntesis en el que NO todo está permitido» DM
- «El alcohol es visto como una eximente parcial del violador» UH
- «La mujer, pilar histórico de la industria del zapato (cómic de Mallorca té nom de dona)» DM
- «Cort y Consell reconocen la movilización feminista y dedican una plaza al 8M» UH
- «Palma coloca en Sant Magí una placa del 8 de Marzo» DM
- «Palma ya cuenta con una placa conmemorativa del 8 de marzo» UH
- «Busto de Dorothea Bate, Capdepera» UH
- «Una escultura homenajea a la paleontóloga Dorothea Bate» DM
- «Majorca honours British fossil hunter who found unique island species today» *Majorca daily bulletin*
- «Capdepera honours British fossil Hunter» *Majorca daily bulletin*
- «El Consell asume violencia de género con informes técnicos contrarios» DM
- «El Consell acepta competencias que no podrá gestionar sobre la mujer» *El Mundo*
- «El Consell gestionará desde enero las competencias de Igualdad y asistencia a mujeres» UH
- «El Consell aprova el traspàs de funcions i serveis en matèria de dona i LBTBI» *ARA*